

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Ζ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 23

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ὁ Πνευματικὸς εἶναι ἡ ὑπέροχος καὶ ἀξιοθαύμαστος ἐκείνη προσωπικότης, ἡ ὁποία ἐνσαρκώνει τὸ λεχθὲν περὶ τοῦ Μεγ. Βασιλείου «ὁ λόγος τοῦ ἦτο βροντὴ καὶ ὁ βίος τοῦ ἀστραπή». Διότι μόνον μία τοιαύτη ἀπαστράπτουσα πνευματικὴ καὶ ἐνάρετος ζωὴ συμβιβάζεται πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἡ πνευματικότης τοῦ ἀπλοῦται ὡς «εὐωδία Χριστοῦ» εἰς τὸ περιβάλλον καὶ δημιουργεῖ τὰς ἀρίστας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν ψυχῶν καὶ τὴν πρόοδον αὐτῶν. Οἱ Χριστιανοὶ ἐλκύονται ἀπὸ τὸ ἀκτινοβολοῦν ὕψος τῆς ἀρετῆς του, προθύμως τὸν πλησιάζουν καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἀνοίγουν τὰς ψυχὰς των. Ἄρεται ὡς ἡ βαθεῖα πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια, ἡ πραότης καὶ ἡ μακροθυμία, ἡ ἀγνότης καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη προσδίδουν αἴγλην εἰς τοὺς λόγους τοῦ πνευματικοῦ καὶ κύρος εἰς τὰς ἐνεργείας του. Αἱ συμβουλαὶ του, αἱ ὁποῖαι ἀντικατοπτρίζουν τὴν ἀγίαν καὶ ἐνάρετον ζωὴν του, εἶναι ἱκαναὶ νὰ διδάσκουν ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ διεισδύουν εἰς τὰ βάθη τῶν ἐξομολογουμένων διὰ νὰ ἐκριζώνουν κακίας καὶ πάθη. Διότι, ὡς τονίζει ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, τῆς διὰ τῶν λόγων διδασκαλίας ἡ διὰ τῶν ἔργων εἶναι ἀκριβεστέρα καὶ ἀξιοπιστοτέρα πολλῶς. «Ὁ γὰρ τοιοῦτος καὶ σιγῶν καὶ μὴ ὀρώμενος παιδεύειν δύναται, τοὺς μὲν διὰ τῆς θέας, τοὺς δὲ διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ πολλῆς ἀπολαύσεται τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐνοίας».

Διὰ τοῦ ἐναρέτου βίου διδάσκει ὁ Πνευματικὸς καὶ ἐμπνέει τοὺς πάντας, ἐφ' ὅσον «οὐ μόνον οἱ γινώριμοι καὶ μάρτυρες τοῦ βίου ὄντες αὐτὸν θαυμάσονται καὶ τὸν αὐτοῦ Ἀεσιπύτην; ἀλλὰ καὶ οἱ ἄγνωστοὶντες, παρ' ἐτέρων ταῦτα μαθάνοντες καὶ οἱ πόρρωθεν οἰκοῦντες καὶ οἱ μακρὰν ἀπ'ωκισμένοι καὶ οὐ φίλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐχθροὶ αἰδουθήσονται τῆς ἀρετῆς τὴν ὑπερβολήν».

Ἡ μυστικὴ δύναμις τῆς διδασκαλίας καὶ ἐπιδράσεως ἔγκειται εἰς τὸν ἐνάρετον βίον. Καλὸν ἔργον ἐπιτελεῖ, ὅταν διδάσκῃ διὰ λόγων προτρεπτικῶν καὶ πειστικῶν. Ἀλλ' ἐπωφελέστερον τούτου εἶναι νὰ ὡθῇ τὰς ψυχὰς πρὸς τὴν πνευματικὴν ζωὴν διὰ τοῦ πειστικῆς δυνάμεως ἁγίου βίου. Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος «ἤρξατο ποιεῖν καὶ διδάσκειν», πείθει ὅλους ἡμᾶς περὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἐνέχει τὸ καθῆκον νὰ εἴμεθα ὑπόδειγμα τῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας διδάσκομεν. Διότι κατὰ τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, «ἡ μετοχὴ τῆς μεταδόσεως ἡγεῖται».

Ἀντιθέτως ὁ θυμώδης, ὁ ὀλιγόπιστος, ὁ φιλάργυρος, ὁ ὑποδουλωμένος εἰς πάθη, ὅχι μόνον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ θεραπεύῃ ψυχὰς, ἀλλὰ καὶ ποικίλης ζημίας πρόξενος γίνεται. Πῶς εἶναι δυνατόν ὁ τοιοῦτος Πνευματικὸς νὰ κατευθύνῃ τὴν θέλησιν τῶν ἐξομολογούμενων πρὸς τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἀγνοεῖ ὡς βίωμα; Πῶς θὰ δυνηθῇ νὰ διαφωτίσῃ εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος δὲν ἔχει τακτοποιήσει δι' ἑαυτόν; Ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι «τῶν ἄλλων ἱατρὸς οὗτος ἔλκεσι βρύων»; Ὁ Ἅγιος Μελέτιος ὁ Ὁμολογητὴς χαρακτηριστικῶς τονίζει: «ὥσπερ λέων πρόβατα ποιμαίνειν οὐκ ἰσχύει, οὕτως οὐ δεῖ τοὺς ἐμπαθεῖς ψυχῶν ἡγεμονεύειν». Διότι δὲν ἔχει τὴν διακρισιν νὰ ἐκτιμᾷ ἐποικοδομητικῶς. Εἶναι δὲ γενικῶς παρατηρημένον, ὅτι ὁ ἐμπαθὴς Πνευματικὸς εἶναι πολὺ ἐπεικὴς ἢ υπεράγαν αὐστηρὸς εἰς τὰς ἀμαρτίας; εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος δουλεύει. Καὶ ἐπομένως βλάπτει τὰς ψυχὰς. Ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον Πνευματικὸν ἐλέγχει ἡ ἰδίᾳ αὐτοῦ συνειδησις. Αὐστηρῶς ἀντηχοῦν εἰς τὰ ὥτά του οἱ λόγοι: «ἱατρέ, θεράπευσον σεαυτόν». Εἰς αὐτὸν ἐφαρμόζονται καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου «ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου» (Ματθ. Γ', 5).

Δὲν νοεῖται ἐπομένως Πνευματικὸς ἄνευ καθαροῦ βίου. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καθορίζει τὴν θέσιν τοῦ Ποιμένος τῶν ψυχῶν ἐναντὶ τῶν χριστιανῶν διὰ τῶν ἐξῆς: «τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμ. β' 12). Καὶ ἐξηγεῖ ὁ Ἱ. Χρυσόστομος «τοὔτέστι τὸ ἀρχέτυπον τοῦ βίου αὐτὸς ἔσο, ὥσπερ κανὼν καὶ ὅρος εὐζωΐας». Καὶ τοῦτο,

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Σοῦλεγα πὼς μιὰ καλὴ μαρτυρία ἀπὸ τοὺς ἔξωθεν εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸν ἱερέα, πρὶν γίνῃ ἱερεὺς. Εἶναι τὸ καλὸ συστατικὸ ποὺ ζητοῦν ὅλοι καὶ στίς ἐπιχειρήσεις τοὺς ἀκόμη. Καὶ ἀπὸ τίς ὑπηρετίες ζητοῦν πιστοποιητικὸ καλῆς φήμης. Αὐτὸ ἐνδιαφέρει ἅμεσα. Φυσικὰ ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν ἑγγαμο. Οἱ Μοναχοὶ ἀποκλείονται ἀπὸ τὴν ἐφημεριακὴ θέσι. Ὅ, τι γίνεται, γίνεται καταχρηστικῶς. Πιστεύω, πὼς σὰν πληθυνθῇ καὶ πυκνωθῇ ἡ τάξις τῶν ἐγγάμων Κληρικῶν, οἱ ἄγαμοι θ' ἀναλάβου, διακονήματα σύμφωνα μὲ τὴν κλίσιν τοὺς καὶ τὸν ὄρκο τοὺς. Ὁ λαϊκός, πρὶν ἱερωθῇ, πρέπει, κατὰ τὰ κρατοῦντα, νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς γάμου κοινωνίαν. Ἐδῶ τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ-πολὺ λεπτό.

Γιατὶ δὲν ἀρκεῖ ὁ ἱερεὺς νὰ εἶναι ἀδιάβλητος, τύπος καὶ ὑπογραμμός, ἀλλὰ καὶ ἡ πρεσβυτέρα του. Ἡ κόρη, ποὺ θὰ θελήσῃ νέον προοριζόμενον γιὰ τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα, πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων. Καὶ νὰ τὸ γνωρίζῃ πλατεῖα καὶ βαθειὰ καὶ μὲ ὅλας του τὰς συνεπειάς. Ἄν αὐτὸ τὸ μυστικὸ δὲν τὸ γνωρίζῃ ἡ μέλλουσα παπαδιά, θὰ ἔχουμε οἰκογενειακὰ δράματα καὶ παπαδικὰ σκάνδαλα. Τότε τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα κατὰ τοῦ ἱερέως

διότι ὡς λέγει πάλιν ὁ ἴδιος Ἱ. Πατήρ: «οὐ γὰρ ἔστι, οὐκ ἔστι δυνατόν τὰ τῶν ἱερέων κρύπτεσθαι ἑλαττώματα, ἀλλὰ τὰ μικρὰ ταχέως κατὰδηλα γίνεται».

Ἡ ζωὴ τοῦ Πνευματικοῦ δὲν δύναται ν' ἀποκρυβῇ. Καὶ αἱ μικραὶ ἀκόμη κηλίδες εὐκόλως γίνονται ἀντιληπταί. Καὶ διερχόμενα διὰ τοῦ ράσου, ὡς διὰ μεγεθυντικοῦ φακοῦ μεγάλως σκανδαλίζουν. Διότι οἱ χριστιανοὶ «οὐ τῇ τοῦ γεγονότος μεγέθει, ἀλλὰ τῇ τοῦ διαμαρτόντος ἀξίᾳ τὴν ἁμαρτίαν μετροῦσι» (Χρυσ.).

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἃς προχωρήσῃ ὁ πνευματικὸς πρὸς ἐπιτέλειον τῆς θείας ἀποστολῆς του ἔχων ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀθανάτους λόγους τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου:

«Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθάрай, σοφισθῆναι καὶ οὕτω σοφίᾳ, γενέσθαι φῶς καὶ οὕτω φωτίσαι, ἐγγίσει Θεῷ καὶ προσάγαγεῖν ἄλλους, ἀγιασθῆναι καὶ ἀγιάσαι».

Ἀρχιμ. Παντελεήμων Μπαρδάκος
Διευθυντὴς τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως
παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ.

ἀπὸ τὴν πρεσβυτέρα του θὰ τὸν στολίζουन ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κεφαλὴν, εἴτε φταίει ὁ ἱερεὺς εἴτε δὲν φταίει. Ὁ ἐχθρὸς τότε τοῦ ἱερέως θὰ θρονιασθῇ στὸ σπῖτι του, στὸν κοιτῶνα του, στὸ παραγῶνι του, στὴν Ἐκκλησίᾳ του.

Γιατί, ἂν ἡ μὲ «τὸ στανιὸ» πρεσβυτέρα ἦταν, πρὶν γίνῃ σύζυγος ἱερέως, κοσμικοῦ φρονήματος τύπος μὲ ἀντικληρικὸν πνεῦμα, πῶς θὰ τὴν ἀναγκάσῃς νὰ ζήσῃ μιὰ ζωὴ ἱερατικῆς εὐπρεπείας καὶ κοσμιότητος, ὅπως ἐπιβάλλεται σ' ὅλες βέβαια τὶς χριστιανές, πολὺ περισσότερον ὁμῶς σὲ μιὰ παπαδιά, ποὺ πρέπει νὰ κρατῇ πολὺ ψηλὰ τὸν παπᾶ της, μὲ τὸ μέτωπο καθαρὸ, χωρὶς σκάνδαλα; Αὐτὴ, ἂν ζῇ στὶς πόλεις, θέλει ὅλες τὶς κοσμικὰς ἀνέσεις καὶ ἀπολαύσεις: θεάτρα, κινηματογράφους, χορούς, πάρτυ, μικτὰ λουτρά, πεζοδρομικοὺς περιπάτους, μοντέρνο ντύσιμο καί, ... τσιγάρο δίπλα στὸ σύζυγό της.

Ἄλλ' ἐρωτᾶται: Ποιὰ θὰ εἶναι τότε ἡ θέσις τοῦ ἱερέως στὴν ἐνορία του, ὅταν ἡ πρεσβυτέρα του παρουσιάζεται καταβαμμένη καὶ κοσμιώτατα ντυμένη ἢ συμπεριφερομένη; Αὐτὸ εἶναι δικό σου ζήτημα, καὶ πρέπει ἐσὺ ποὺ μᾶς παρακολουθεῖς τώρα, νὰ προσέξῃς κι' αὐτὸ ἂν σκέπτεσαι νὰ ἱερωθῇς. Εἶναι ἡ κόρη σεμνή; Ἐχει φρόνημα Χριστοῦ; Ἐχει πνευματικὰ διαφέροντα; Ἦλεγκρίζεται ἀπὸ τὸ ράσο καὶ πιστεύει στὴ χριστιανικὴ χαρά, ποὺ θὰ τῆς δίνῃ; Ἄν δὲν ὑπάρχουν αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις τότε, καὶ ἔλκυσθῇς σὰν κοσμικὸς καὶ σὺ τύπος ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ὁμορφιά, τὴν τσαχπινιά, τὴν προίκα, τότε μὲ τὸ ἀνοιγμα τοῦ σπιτιοῦ σου, θὰ νοῖξουν καὶ οἱ ἀσχοὶ τῆς κατὰ σοῦ κατακραυγῆς ἐξ αἰτίας τῆς κοσμικῆς γυναικὸς σου καὶ τῶν θυγατέρων σου, ποὺ θ' ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα τῆς μαμᾶς-«παπαδιάς».

Ἄν πρόκειται περὶ χωρικοῦ, ἡ πρεσβυτέρα ὡς κόρη πρὶν παντρευτῇ, πρέπει νὰ εἶναι ὀλιγόλογη, μὲ πηχτό κι' αὐτὴ μυαλό, σεμνή, καὶ ὄχι θηρίο τῆς Ἀποκαλύψεως· γιατί τότε ὑπάρχει φόβος νὰ βρίζῃ χυδαῖα καὶ ἄσχημα καὶ νὰ δέρνῃ ἀκόμη τὸν παπᾶ της· ὅπως ὁ πατέρας της στὸ πατρικὸ της σπῖτι ἔδερνε τὴ μάνα της γιὰ ψύλλου πῆδημα. Ἐγνώρισα μιὰ τέτοια κάποτε. Σωστὴ μαινάς. Ὅσακις ἐκεῖνη μιλοῦσεν, ὁ παπᾶς της ἐλούφαζε. Ἀφρίζεν ἐκεῖνη, ἐγούρλωνε τὰ μάτια, ἔτριζε τὰ δόντια καὶ τὸν ἀπεκάλει.... δὲν λέγεται. Κανόνιζεν αὐτὴ τὰ τυχερὰ στοὺς ἐνορίτας, ἔκανε παρατηρήσεις γιατί δὲν καλοῦσεν τὸν παπᾶ της στὶς ἱεροπραξίες, καὶ διεχειρίζετο αὐτὴ παπαδικὰς ὑποθέσεις. Οἱ ἐνορίτες ἔπρεπε πρῶτα νὰ περάσουν ἀπὸ τὴν «παπαδιά» καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἱερέα τους, ποὺ μάλιστα ἡρώτα: «Τί σᾶς εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα;!» Αὐτὴ ἔλυνε καὶ ἔδενε. Εἶχε μιὰ γλῶσσα ποὺ ἔτρεπεν εἰς φυγὴν τὸν κάθε συζητητῇ. Ἐνα μάτι ποὺ σὰν ἀγρίευσ ἔπαιρνε τὴν ἐκφρασι τοῦ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

Ο ΑΒΒΑΣ ΠΑΛΛΑΔΙΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΝΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

1. Ἐγὼ κι' ὁ φιλόσοφος κύρ Σωφρόνιος, προτοῦ νὰ φορέσῃ τὸ Ἀγγελικὸ σχῆμα, ἐπήγαμε στὴν Ἀλεξάνδρεια, πρὸς ἀντάμωση τοῦ ἀββᾶ Παλλάδιου, ποὺ ἦτανε Χρισταγάπητος καὶ ἀφωσιωμένος στὸ Θεό, καὶ εἶχε τὸ Μοναστήρι του σ' ἓνα μέρος ποὺ τὸ λέγανε Λιθαζόμενο. Τὸν παρακαλούσαμε λοιπὸν θερμά, νὰ μᾶς εἰπῇ κάτι ποὺ νὰ μᾶς φέρῃ ὠφέλεια.

— Κάμε — τοῦ εἶπαμε — Πατέρα μου, συγκατά-
βαση καὶ πές μας, ποιά ἦτανε ἡ ἀφορμή, καὶ πῶς τὸ σκέφθηκες νὰ γίνῃς μοναχός. Ἦτανε δὲ ὁ γέροντας

ἀστρίτη. Ὁ ἱερεὺς ἐστέναζε βαθειά, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα εἶχεν ὁ καυμένος τὴν πραότητα καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰώβ: «Τὰ καλὰ ἐδεξάμεθα, Τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν;»

Αὐτὰ τὰ βλέπουμε καὶ τὰ ζοῦμε, ἀγαπητέ μου. Σὰν ἄνθρωπος ὁ ἱερεὺς κανονίζει τὰ ὅσα τὸν ἀφοροῦν προσωπικά. Σὰν ἱερεὺς ὅμως ἐξηρτημένος καὶ ἀπὸ τὴν γυναῖκα του; Τί θὰ τὴν κάμῃ; Θὰ τὴν χωρίσῃ; Θὰ τὴν δέρνῃ; Ἀπλῶς θὰ στεγνώνει τὸ στοματάκι του μ' ἐσυμβουλές καὶ ἐκείνη θὰ ὑπομειδιᾷ εἰς βάρος του, κινούσα χαρακτηριστικῶς τὴν κεφαλὴ. Τὴν πρεσβυτέρα οἱ ἐνορίτες τὴν παρακολουθοῦν πῶς τρώγει, πῶς ντύνεται, ἂν ἀνάβῃ τὰ κανδήλια τῆς, ἂν εἶχε παρελθὼν καλὸ ἢ ἄσχημο καὶ αὐτὸ θὰ ἐξετασθῇ, θὰ ἐρευνήσουν μάλιστα οἱ χωρικοὶ μήπως καμμιὰ φορὰ στὴν περίοδο τῶν ἀρραβόνων τους ὁ μέλλων ἱερεὺς ἡσπάσθῃ τὴν μνηστὴν του, ὁπότε τοῦτο ἀπγορεύεται ἀπὸ τοὺς κανόνας καὶ ἀποτελεῖ κώλυμα ἱερωσύνης, καὶ τόσα ἄλλα. Ὁ Ἐφημέριος τοῦ χωριοῦ ἢ τῆς πόλης, ὅσονδήποτε σεμνὸς καὶ προσεκτικὸς ἂν εἶναι, ὅταν ἡ πρεσβυτέρα δὲν τὸν προσέξῃ μὲ τὴν διαγωγὴ τῆς, γιὰτὶ ἀπὸ τὴν κούνια τῆς μάννας τῆς ἦταν ἀνάποδος ἄνθρωπος, θὰ ἔχῃ πάντοτε ἀναποδιές στὸ σπῖτι του. Καὶ σὲ ποιὸν νὰ εἰπῇ τὸν πόνο του; Ποιὸς θὰ τὸν ἀνακουφίσῃ; Προσοχὴ στὴν ἐκλογὴ τῆς πρεσβυτέρας. Τώρα, ἄς ποῦμε καὶ λίγα γιὰ τὸν μέλλοντα ἱερέα ὡς χριστιανόν.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

Θεσσαλονικιός· καὶ δείχνοντας καλωσύνη, παραδέχθηκε καὶ μᾶς τὸ ἀνιστόρησε, λέγοντάς μας.

— Στὴν πατρίδα μου, ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη της, κι' ἀπάνω κάτω ὡς χίλια μέτρα μακρύτερα ἀσκήτευσέ, κλεισμένος σ' ἓνα κελλί, κάποιος γέροντας, ποὺ ἦτανε Μεσοποταμίτης καὶ τὸν ἐλέγανε Δαυίδ. Ἦτανε δὲ ἐνάρετος πολὺ κι' ἐλεήμονας· καὶ κατάκλειστος σ' ἐκεῖνο τὸ κελλί του ἐγκρατευότανε σκληρὰ ἐβδομήντα ὁλόκληρα χρόνια.

Τὴ νύκτα λοιπὸν, γιὰ προφύλαξη ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, ἐφρουροῦσαν πάντα ἐπάνω στὰ τείχη στρατιῶτες. Καὶ μιὰ βραδυάν, αὐτοὶ ποὺ ἔκαναν τὴ βάρδιά τους πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ τείχους, ποὺ ἀντίκρυζε πρὸς τὸ κελλί τοῦ γέροντα, εἶδανε ξαφνικὰ πῶς ἀπὸ ὅλους τοὺς φεγγῖτες τοῦ κελλιοῦ του ἐβγαίνουν φλόγες. Μὲ τὸ δίκχη τους λοιπὸν ἐνόμισαν, πῶς οἱ βάρβαροι τοῦβαλαν φωτιά.

Ὅταν ὁμως ἐξημέρωσε κι' ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ φυλάκια τους, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐτράβηξαν, ἀπὸ περιέργεια, πρὸς τὸ κελλί τοῦ γέροντα, κι' ἀπόρησαν ὅταν τὸ εἶδαν ἄβλαβο τελείως.

Τὴν ἄλλη βραδυὰ ξαναεἶδανε στὸ κελλί τοῦ γέροντα τὴν ἴδια λάμψη. Κι' αὐτὴ ἐξακολούθησε νὰ φαίνεται κάθε βράδυ, πολὺν καιρὸν ἀκόμη. Ἐγίνηκε λοιπὸν γνωστὸ τὸ σημαδιακὸ αὐτὸ πρᾶγμα σ' ὅλη τὴν πόλη καὶ στὰ περίχωρά της· καὶ πολλοὶ ξενυκτοῦσαν ἐπάνω στὰ τείχη, μόνον καὶ μόνον, γιὰ νὰ βλέπουν τὴ νύκτα αὐτὴ τὴ φωτιά. Τὸ εἶδα λοιπὸν τὸ θαῦμα αὐτὸ κι' ἐγώ. Καὶ μάλιστα ὄχι μία φορὰ καὶ δυό, ἀλλὰ πολλές, πάρα πολλές· κι' ἐσυλλογίσθηκα μέσα μου καὶ εἶπα:

— Ἄν ὁ Θεὸς καταξιῶνῃ τοὺς πιστοὺς του δούλους στὸν κόσμον μας αὐτὸ μὲ τέτοια μεγάλη δόξα, μὲ τί λαμπρότητες ἄραγες θὰ τοὺς καταπλουτίσῃ στὴ μέλλουσα ζωὴ; Σίγουρα τότε θὰ κἀνῃ τὸ πρόσωπό τους νὰ λάμπῃ καὶ ν' ἀστραποβολᾷ σὰν Ἡλιος....

Αὐτή, παιδιά μου, ἐστάθηκε ἡ ἀφορμή, γιὰ νὰ φορέσω τὸ ἀγγελικὸ αὐτὸ σχῆμα.....

*

2. Μᾶς εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ἀκόμη ὁ γέροντας· ὅτι, μαζὶ μὲ τὸν Δαυὶδ, ἦλθε κ' ἓνας ἄλλος μοναχός, ποὺ ἦτανε κι' αὐτὸς Μεσοποταμινὸς καὶ τὸν ἔλεγαν Ἀδολᾶ. Ἐπῆγε δὲ κ' ἐκλείσθηκε κι' αὐτὸς, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς πόλης, μέσα στὸ βάθος τῆς κουφάλας ἑνὸς πλατάνου. Ἀνοιξε λοιπὸν σ' αὐτὴ μιὰ τρύπα, σὰν ἓνα μικρὸ παραθυράκι, κι' ἀπ' αὐτὸ συναγροικιότανε μ' ὅποιον ἐπῆγαινε νὰ τὸν ἰδῇ.

Ὅταν λοιπὸν ἔκαναν ἐπιδρομὴν οἱ βάρβαροι κ' ἐλεηλατοῦσαν πέρα καὶ πέρα τὴν ὕπαιθρο, συνέβηκε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ κάποιος ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, καὶ εἶδε τὸ γέροντα ποὺ ἐπρόβαλε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν τρύπαν ἐκεῖνη. Ἐτράβηξε λοιπὸν ἀμέσως τὸ σπαθί του, κι' ἀσήκωσε τὸ χέρι του ψηλά γιὰ νὰ τοῦ τὸ κόψῃ· ἔμεινε ὅμως τὸ χέρι του ξερό κι' ἀσάλευτο, σὰν μάρμαρο.

Ὅταν τὸ εἶδανε αὐτὸ τὸ πρῶγμα οἱ ἄλλοι βάρβαροι, τὸ ἐπῆραν γιὰ θαῦμα, κι' ἄρχισαν νὰ θερμοπαρακαλοῦν τὸ γέροντα καὶ νὰ τοῦ κάνουν μετάνοιες, γιὰ νὰ τὸν εὐσπλαγχνισθῇ. Κι' ὁ γέροντας ἔκαμε προσευχὴ στὸ Θεὸ καὶ τὸν ἐγιάτρεψε· καὶ τὸν ἀφῆκε κατόπιν νὰ φύγῃ ἡσυχὰ καὶ εἰρηνικά.

*

3. Μοῦ ἀνιστόρησεν ἀκόμα ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος ὅτι κάποιος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ποὺ ἦτανε περασμένος ἀρκετὰ στὰ χρόνια, ἔκαμε φονικὸ καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγον ἐφυλακίσθηκε.

Ὅταν λοιπὸν ἐδικαζότανε ἀπὸ τὰ δικαστήρια τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἰσχυρίσθηκε πὼς εἶχε συνεργό του στὸ φόνο ποὺ ἔκανε καὶ κάποιον ἄλλον. Αὐτὸν δὲ ποὺ ὠνομάτιζε ἦτανε ἓνα νέο παλληκάρι εἴκοσι χρονῶν. Τοὺς ἔπιασαν λοιπὸν καὶ τοὺς δύο καὶ τοὺς ἐπαίδεψαν γιὰ

νά εἰποῦνε τὴν ἀλήθεια. Κι' ὁ γέρος ἔλεγε πρὸς τὸ παλληκάρι.

— Κι' ἐσὺ ἤσουνα μαζί μου, ὅταν ἔκανα τὸ φονικό.

Καὶ τὸ παλληκάρι διαμαρτυρότανε καὶ τ' ἀπαντοῦσε, πὼς οὔτε ἦτανε μαζί του, οὔτε κι' εἶχε καμμιά σχέση με τὸ ἔγκλημα.

Ἀφοῦ λοιπὸν τοὺς ἐταλαιπώρησαν ἀρκετά, ἔβγαλε τὸ δικαστήριο ἀπόφαση νὰ τοὺς κρεμάσουν καὶ τοὺς δυό.

Τοὺς πῆγαν λοιπὸν στὸ λεγόμενο Πέμπτο, ποῦ στὸ μέρος αὐτὸ συνηθίζουν νὰ κάνουν ὅλες τὶς ἐκτελέσεις. Ἐκεῖ δὲ κοντὰ κι' ὡς 500 μέτρα μακριά, βρίσκεται καὶ κάποιον ρημαγμένο ἱερὸ τοῦ Κρόνου.

Σὰν ἐφθασαν λοιπὸν ἐκεῖ, οἱ στρατιῶτες κι' ὁ κόσμος π' ἀκολούθησαν, ἐφώναζαν κ' ἐζητούσανε νὰ κρεμασθῇ πρῶτος ἀπὸ τὸ δένδρον ὁ μικρότερος. Τότε λοιπὸν τὸ παλληκάρι ἐπρόσπεσε στοὺς στρατιῶτες καὶ τοὺς ἔλεγε παρακαλετά.

— Κάμετε ἓνα ἔλεος καὶ κρεμάσετέ με ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τὴν Ἀνατολική, γιατί δὲν θέλω νὰ ἰδοῦνε κι' ἄλλοι τὴν ντροπὴ μου καὶ τὸ πόμπεμά μου αὐτό, κι' ὅτι πεθαίνω στὴ κρεμάλα.

Κι' ὅταν οἱ στρατιῶτες τὸν ἀρώτησαν, γιατί τὸ ζητᾷ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τοὺς εἶπε.

— Γιατί, καλοὶ μου ἄνθρωποι, δὲν ἔχω παρὰ ἐφτὰ μῆνες μονάχα, ποῦ ἐπῆρα τὸ ἅγιο βάπτισμα κι' ἐγίνηκα Χριστιανός..

Μόλις τ' ἄκουσαν αὐτὸ οἱ στρατιῶτες καταλυπήθηκαν γιὰ τ' ἄμοιρον παλληκάρι. Ὁ γέροντας ὅμως ἐθύμωσε πολὺ κι' ἐφώναξε δυνατά.

— Ἐμένα, νὰ με κρεμάσετε ἔτσι, ποῦ νὰ βλέπω κατὰ τὸ ναὸ τοῦ Κρόνου..

Ἀκούοντας τότε τὴ βλαστήμια τοῦ αὐτὴν οἱ στρατιῶτες, παράτησαν εὐθὺς τὸ παλληκάρι, κι' ἐκρεμάσανε αὐτὸν πρῶτο.

Τὴν ὥρα λοιπὸν ποῦ τὸν ἀνέβαζαν στὴν κρεμάλα,

νάσου, καὶ φθάνει καταϊδρωμένος καὶ τρεχᾶτος ἓνας καβαλλάρης, ποὺ τὸν ἔστειλαν ἀπὸ τὸ Δικαστήριο καὶ εἶπε στοὺς στρατιῶτες.

— Τὸ παλληκάρι, ἔχω διαταγή, νὰ μὴ τὸ κρεμάσετε, ἀλλὰ νὰ μοῦ τὸ παραδώσετε. Κι' ὅλοι ποὺ ἦσαν γύρω γύρω, στρατιῶτες καὶ πολῖτες, καταχάρηκαν σὰν τᾶκουσαν αὐτό.

Τὸ πῆραν λοιπὸν, καὶ τὸ πήγανε στὸ Δικαστήριο. Κι' ἐκεῖ ὁ ἀρχιδικαστής, ἀφῆκε τὸ παλληκάρι ἐλεύθερο. Κι' αὐτό, ποὺ ἐσώθηκε ἔτσι ἀναπάντεχα, καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐλπίζει, ἔφυγε κι' ἐπῆγε κι' ἐγίνηκε μοναχός. Καὶ τὸ γράφομε αὐτό, γιὰ τὴν ὠφέλεια τοῦ κόσμου.

4. Μιὰν ἄλλη πάλι φορά, ποὺ πήγαμε νὰ τὸν ἰδοῦμε, μᾶς διηγήθηκε καὶ τοῦτο ὁ ἀββᾶς Παλλάδιος.

Στὴν Ἀλεξάνδρεια κατοικοῦσε κάποιος πολὺ καλὸς Χριστιανός, ποὺ καὶ θεοφορούμενος ἦτανε κ' ἐλεήμονας· καὶ εἶχε πάντα τὸ σπίτι του ἀνοιχτὸ γιὰ κάθε μοναχό. Αὐτὸς ἦτανε παντρεμένος· καὶ εἶχε μιὰ γυναίκα πολὺ ταπεινὴ, φρόνιμη, καὶ ποὺ ἐνήστευε τακτικώτατα. Εἶχεν ἐπίσης κ' ἓνα κοριτσάκι ὡς ἑξὶ χρονῶν.

Κάποτες ὁ καλὸς αὐτὸς Χριστιανὸς ἐχρειάσθηκε νὰ ταξιδέψῃ ὡς τὴν Πόλη, γιὰτὶ ἦτανε ἐμπορευόμενος. Ἐξεκίνησε λοιπὸν γιὰ τὸ ταξίδι του, ἀφήνοντας στὸ σπίτι του τὴ γυναίκα του καὶ τὸ κοριτσάκι τους, καθὼς κ' ἓναν ὑπηρέτη.

Τὴν ὥρα λοιπὸν ποὺ ἐτοιμαζότανε τὸ πλοῖο νὰ σηκώσῃ ἄγκυρα, ἡ γυναίκα του, ἀποχαιρετώντας τον, τοῦ εἶπε.

— Στὸ καλὸ νὰ πᾶς, ἀφέντη μου.. Ἐμᾶς ὅμως ποῦ μᾶς ἀφήνεις;

Κι' ὁ ἄνδρας τῆς τῆς ἀπάντησε.

— Στὴν προστασία καὶ τῇ βοήθειᾳ τῆς Δέσποινάς μας τῆς Παναγιάς.....

Δὲν ἐπέρασεν ὅμως πολὺς καιρὸς, καὶ μιὰν ἡμέρα,

πού ἡ γυναίκα του ἦτανε ἀπασχολημένη μὲ τὸ νοικοκυριό της κι' εἶχε κοντά της καὶ τὸ κοριτσάκι της, ὁ ὑπηρέτης αὐτός, σπρωγμένος ἀπὸ τὸ Διάβολο, βουλήθηκε νὰ τὴ σκοτώσῃ, κι' αὐτὴ καὶ τὸ παιδί, καὶ ν' ἀρπάξῃ ὕστερα ὅ,τι κι' ἂν εἶχαν καὶ νὰ φύγῃ.

Παίρνοντας λοιπὸν ἓνα μαχαίρι ἀπὸ τὴν κουζίνα, ἐτράβηξε πρὸς τὴν τραπεζαρία, πού βρισκότανε τὴν ὥραν ἐκείνην ἡ κερά του. Μόλις ὅμως ἔφθασε στὸν ἐμπακέβγα τῆς τραπεζαρίας, κάποιον ἀόρατον χέρι τὸν ἐκράτησε γερά· καὶ δὲν μπορούσε, οὔτε κατὰ τὴν τραπεζαρία νὰ προχωρήσῃ, μὰ οὔτε καὶ νὰ στραφῇ πίσω πρὸς τὴν κουζίνα.

Ἐπέρασε δὲ ἔτσι μιὰ ὀλόκληρη ὥρα, πού παράδερνε κι' ἀγωνιζότανε νὰ προχωρήσῃ, χωρὶς νὰ τὸ μπορεῖ· καὶ τότες ἄρχιζε νὰ φωνάζῃ τὴν κυρία του καὶ νὰ τῆς λέγῃ.

Πλησίασε σὲ παρακαλῶ, ὡς ἐδῶ.

Κι' αὐτὴ ἀποροῦσε, πῶς ἐνῶ βρισκότανε στὸ μεσοθυρο, δὲν ἐπροχωροῦσε πρὸς αὐτὴ. Τοῦ ἀπάντησε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε.

— Ἐσύ ν'ἀλλθῃς ὡς ἐδῶ. Χωρὶς νὰ ξέρῃ πῶς κάποια ἀόρατη δύναμη τὸν ἐμπόδιζε.

— Ὁ ὑπηρέτης τότε ἄρχισε νὰ τὴν ξορκίζῃ νὰ πάῃ κοντά του. Κι' αὐτὴ τοῦ ξαναεἶπεν καὶ τὸν ἐξαναβεβαίωσε πῶς δὲν τῷχει αὐτὸ σκοπὸ.

— Στεῖλέ μου τοῦλάχιστον τὸ παιδί, τῆς λέει τότε ἐκεῖνος.

— Οὔτε κι' αὐτὸ θὰ τὸ κάμω, τοῦ εἶπε ἂν θέλῃς, ἔλα ἐσύ.

Τότε ὁ ὑπηρέτης σὰν εἶδε πῶς δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ τίποτε, ἐτράβηξε τὸ μαχαίρι, πού τὸ κρατοῦσε κρυμμένο, κατ' ἐπάνω του, κι' ἐκτύπησε βαρεῖα τὸν ἑαυτό του.

Ἡ Κυρία του, σὰν εἶδε αὐτὸ πού ἔκαμε, ἔβαλε τὶς φωνές· κι' ἔτρεξαν ἀμέσως οἱ γειτόνοι καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀστynomίας· κ' ἐπρόφθασαν τὸν ὑπηρέτη πού ἦτανε

ἀκόμα ζωντανός· κι' αὐτὸς τοὺς τὰ διηγῆθηκεν ὅλα.

Κι' ἐδόξασαν ὅλοι τοὺς τὴν Παναγία τῇ Δέσποινα καὶ τὸ Θεό, πὺ ἐφάνέρωσε τὸ θαῦμά του, κι' ἐσωθῆ-
θήκανε καὶ ἡ γυναῖκα καὶ τὸ καϋμένο τὸ κοριτσάκι.

*

5. Μιὰν ἄλλη πάλι φορὰ μᾶς διηγῆθηκε, πὺς ἤκουσε ἀπὸ κάποιον θαλασσίνο ν' ἀνιστορᾷ τοῦτο.

— Κάποτες, σ' ἓνα ἀπὸ τὰ ταξίδια μου — ἔλεγε — πὺ εἶχα πολλοὺς ἐπιβάτες, κι' ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μόλις ἀνοίχθηκα στὸ πέλαγος, ἐνῶ ὅλα τ' ἄλλα σκαριά ἐκαλοταξίδευαν, ἄλλα πρὸς τὴν Πόλη, ἄλλα στὴν Ἀλεξάνδρεια, κι' ἄλλα γι' ἄλλου, καὶ τοὺς ἐρχότανε πρίμος ὁ καιρός, μονάχα ἐμεῖς δὲν ἐπροχωροῦσαμε· κι' ἐστεκούμαστε κάπου δέκα πέντε μέρες στὸ ἴδιο μέρος, λὲς καὶ εἶχαμε μαρμαρώσει.

Εἶχαμε λοιπὸν στενοχωρηθῇ πάρα πολὺ, κι' ἐσπαζο-κεφαλοῦσαμε, γιατί νὰ μᾶς συμβαίνη αὐτό. Κι' ἐγώ, σὰν καπετάνιος πὺ ἤμουνα καὶ εἶχα ὅλη τὴν εὐθύνη, καὶ γιὰ τὸ καράβι καὶ γιὰ τοὺς ταξιδιωτὲς, παρακα-λοῦσα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά τὸ Θεὸ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Κάποτε λοιπὸν ἄκουσα μιὰ φωνή, πὺ δὲν ἤξερα ἀπὸ ποῦ ἐρχεται καὶ πὺ μοῦλεγε.

— Κατέβασε τὴ Μαρία στὴ θάλασσα· καὶ τότε θὰ καλοταξιδέψῃς.

Κι' ἐγὼ ἄρχισα τότε νὰ συλλογιέμαι, τί ἄραγες νὰ θέλῃ νὰ εἰπῇ μ' αὐτό, καὶ ποιά ν᾿ ἄτανε αὐτὴ ἡ Μαρία.

Κι' ὅπως ἐτυραγνιόμουνα, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ βρῶ καμμιάν ἐξήγησιν, ξανακούω πάλι τὴν ἴδια φωνή.

— Σοῦ τό εἶπα. Νὰ κατεβάσῃς στὴ θάλασσα τὴ Μαρία· καὶ τότε θὰ σωθῇτε.

Ἐμυχανεύθηκα λοιπὸν αὐτό. Ἀνέβηκα στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ κι' ἐφώναξα πολλὰς φορὰς Μαρία... Μαρία.... Γιατί, πὺ νὰ ξέρω ποιά ἦτανε ἡ Μαρία.

Τότε μιὰ, πὺ ἦτανε ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ γερμένη στὸ στρῶμα τῆς, μ' ἀπάντησε καὶ μοῦ εἶπε.

— Τὶ ὀρίζεις, καπετάνιο μου;

Κι' ἐγὼ τῆς ἀπάντησα —Κάνε μου τὴ χάρη, σὲ παρακαλῶ, κι' ἔλα ἕως ἐδῶ. Καὶ σὰν ἦλθε κοντά, τὴν ἐξεμονάχισα καὶ τῆς εἶπα ἰδιαιτέρως.

— Βλέπεις, ἀδελφή μου Μαρία, τὶ βουνὸ ἀσήκωτο εἶναι οἱ ἁμαρτίες ποὺ ἔχω; Γι' αὐτὸ καὶ κινδυνεύετε τώρα νὰ καθῆτε ὅλοι σας ἐξ αἰτίας μου!

Κι' αὐτὴ ἀναστέναξε βαθειὰ καὶ μ' ἀποκρίθηκε.

— Ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια, καπετάνιο μου, εἶναι, πὼς ἐγὼ εἶμαι ἡ μεγάλῃ ἁμαρτωλὴ. Κι' ὅχι ἐσύ.

Κι' ἐγὼ τῆς εἶπα. —Μιὰ γυναῖκα ποὺ εἶσαι ἐσύ, τί ἁμαρτίες μπορεῖς ν'ἄχῃς;

Κι' αὐτὴ μ' ἀπάντησε·

— Ἀλλοίμονό μου τῆς ἁμοιρης... Γιατί δὲν βρίσκεται ἁμαρτία ποὺ νὰ μὴν τὴ σέρνω μαζί μου... Ἐγὼ ἡ ἄθλια εἶμαι ἡ ἀφορμὴ ποὺ θὰ καθῆτε ὅλοι.

Καὶ μοῦ διηγήθηκεν αὐτό.

— Ἄκουσε, καπετάνιο μου, τὴν ἀλήθεια. Ἡ κακορίζικη ἐγὼ ἤμουν παντρεμένη μὲ κάποιον καλὸν ἄνθρωπο· κι' εἶχα ἀποκτήσει μαζί του καὶ δυὸ παιδιὰ. Τὸ ἓνα ἦτανε ὡς ἐνῆα χρονῶν, καὶ τ' ἄλλο, ἐπάνω κάτω, πέντε. Ἀπόθανεν ὅμως ὁ ἄνδρας μου καὶ μ' ἄφηκε χήρα, μὲ τὰ δυὸ παιδιὰ. Θέλησα τότε νὰ ξαναπαντρευθῶ, καὶ νὰ πάρω ἓνα στρατιωτικὸ ποὺ καθόντανε κοντά μου· καὶ τοῦστεῖλα γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτὸ κάποιους προξενητάδες. Κι' αὐτὸς ἀπάντησε.

— Δὲν παίρνω ἐγὼ γυναῖκα χήρα· καὶ μὲ δυὸ μάλιστα παιδιὰ ἀπὸ ἄλλον ἄνδρα.

Κι' ἐγὼ, σὰν ἄκουσα πὼς δὲν μὲ παίρνει, ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν, κι' ἐπειδὴ καὶ τὸν ἀγαποῦσα πολὺ, τ'ἄσφαξα ἡ καταραμένη καὶ τὰ δυὸ μου παιδιὰ· καὶ τοῦ παράγγειλα τότε πὼς εἶμαι πλέον ἐλεύθερη. Κι' ὅτι νά! δὲν ἔχω πλεῖα κανένα στὸ κεφάλι μου.

Μόλις λοιπὸν ἄκουσεν ὁ στρατιωτικὸς αὐτὸς γιὰ τὰ παιδιὰ μου, τὸ τι κακούργημα ἔκαμα, εἶπε.

Η ΨΥΧΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

**Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΑΡΑΝΤΑΗΜΕΡΟΥ ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗΣ
Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΦΑΤΝΗΣ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ**

Ἡ χριστιανικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ

Μιά περίοδος, αὐτὴ ἡ περίοδος τῶν σαράντα ἡμερῶν, ποὺ δια-
νύουμε, δημιουργεῖ τὴν ἀτμόσφαιρα μιᾶς ψυχικῆς χριστιανικῆς
περισυλλογῆς. Συγκεντρώνει τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας πρὸς τὸ

— Ὁ Θεὸς ποὺ βρίσκεται ψηλά, μὲ προστάτεψε...
Ἄς εἶναι δοξασμένο τὸ νομὰ του. Γιατὶ κινδύνεψε νὰ
πάρω γιὰ γυναῖκά μου μιὰ φόνισσα!

Κι' ἐπειδὴ φοβήθηκα, μήπως φανερωθῇ τὸ πρᾶγμα
καὶ μὲ σκοτώσουν, ἀποφάσισα νὰ φύγω μακριά.....

Ἐγὼ ἐφωτίσθηκα παρευθὺς γιὰ τὸ νόημα τῆς φωνῆς
πάκουσα. Ἄν καὶ τᾶκουσα ὅμως αὐτὰ μὲ τ' αὐτιά μου,
καὶ πάλι δὲν τὸ θέλησα νὰ τὴ ρίξω στὸ πέλαγος, ἀλλὰ
ἐμηχανεύθηκα τρόπο, καὶ τῆς εἶπα.

— Ἐγὼ, κυρά μου, τώρα ἀμέσως θὰ κατεβάσω μιὰ
βάρκα καὶ ἰάμπω μέσα ὁ ἴδιος. Κι' ἂν ἀρχίσῃ τὸ καράβι
νὰ προχωρῇ, τότες εἶναι φανερό, πὼς οἱ ἁμαρτίες οἱ
δικές μου δὲν τὰφήνουν νὰ σαλέψῃ.

Φωνάζω τὸ λοιπὸν τὸν καραβοεπιστάτη καὶ τοῦ
λέω. — Κατέβασε τὴ βάρκα στὴ θάλασσα. Καὶ μόλις
τὴν κατέβασε, πήδησα μέσα. Μὰ τοῦ κάκου. Τίποτες
δὲν ἐγίνηκε στὸ καλύτερο. Κι' οὔτε τὸ καράβι, οὔτε κι'
ἡ βάρκα ἐκουνήθηκαν ἀπὸ τὴ θέση τους. Ξαναἔβηκα
λοιπὸν στὸ καράβι κι' εἶπα στὴ γυναῖκα.

— Κατέβα τώρα κι' ἐσὺ στὴ βάρκα.

Κι' αὐτὴ συμμορφώθηκε καὶ κατέβηκε. Καὶ μόλις
ἐπάτησε τὸ πόδι της μέσα, ἀμέσως ἔκαμε πέντε βόλτες
τὸ καράβι κι' ἐτράβηξεν ὀρθόπλωρο πρὸς τ' ἀνοικτά.
Καὶ τόσο καλοτάξιdon ἀποκαταστάθηκε, ποὺ σὲ τριση-
μισυ μέρες ἐκάναμε ταξίδι, ποὺ θᾶπρεπε νὰ τὸ κάνουμε
σὲ δεκαπέντε ἡμέρες.... Μετάφραση Θ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

μεγάλο θαῦμα τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ αἰσθανόμεθα τὴν ζωὴ μας σὲ μία ὥραία πορεία πρὸς τὴν ταπεινότητα τοῦ σπηλαίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξέλαμψε τὸ θεῖο βρέφος — ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν. Ἡ περίοδος αὕτη ποὺ ἀγκαλιάζει τὸν χειμῶνα σκορπίζει γύρω μας μία λεπτὴ ποίησι καὶ ἓνα ὑποβλητικὸ μυστικισμὸ. Συνοδοιπόρος μας ὁ ὥραϊος ὕμνος ποὺ ἀντηχεῖ βαθεῖα στὴν ψυχὴ μας:

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον λόγον
ἐν σπηλαίῳ ἔρχεται ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως.

Ὁ σιγαλὸς αὐτὸς ἤχος τοῦ ὕμνου, μὲ τὸν ὁποῖον ὑποδέχεται ὁ Χριστιανισμὸς τὴν ἀχραντὴ Παρθένο εἰς τὸν τόπον τοῦ μεγάλου θαύματος τῆς Βηθλεέμ, ξυπνᾷ μέσα εἰς τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον μας φωτεινοὺς δραματισμοὺς καὶ σύμβολα μὲ ἐκπαγλὲς ἀκτινοβολίες. Ἕνας δρόμος στρωμένος μὲ ἄνθη ἀνοιξιότικα — ἐλπίδες χρυσοφτερες — ἡ περίοδος αὕτη τοῦ «σαρανταήμερου». Ἡ νηστεία καὶ ἡ προσευχή, ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ μακραίωνη ὁρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοσις, γίνονται ἓνας ὥραϊος κόσμος, ποὺ τὸν δεχόμεθα καὶ τὸν ἀγκαλιάζουμε μὲ εὐχαρίστησι καὶ πίστι. Αἰσθανόμεσθε τὸν κόσμον αὐτὸν ὡς τὴν καλλίτερη ψυχικὴ μας προετοιμασία, γιὰ νὰ φθάσουμε ἐκεῖ, ποὺ τὸ βράδυ τοῦ μεγάλου θαύματος θὰ σταματήσῃ ὁ λαμπρὸς ἀστέρας τῆς Ἀνατολῆς καὶ θὰ ἀνοίξουν τοὺς θησαυροὺς τοὺς οἱ μάγοι, ὑπὸ τοὺς ὑποβλητικούς ἤχους τῆς ὑπερκόσμιας δοξολογίας τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀγγελοῦντων γύρω ἀπὸ τὴν θεῖαν φάτνην ποιμένων. Καμμιά πορεία δὲν παρουσιάζεται τόσο ἀκούραστη, ὅσο ἡ πορεία τῆς χριστιανικῆς μας ψυχῆς καὶ τῆς σκέψεώς μας πρὸς τὸ σπῆλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον πορεύεται καὶ ἡ πανωραία κόρη τῆς Ναζαρέτ, γιὰ νὰ φέρῃ στὸν κόσμον τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Προφῆτες καὶ προπύργους καὶ μορφές βιβλικὰς στὸν δρόμον αὐτὸν πρὸς τὴν πτωχὴν φάτνην τῶν ἀλόγων. Καὶ συνοδοιπόροι μὲ τὴν χριστιανικὴν σκέψιν καὶ τὴν ψυχὴν ὅλες οἱ μορφές τῆς Βίβλου ἀπὸ Ἀβραάμ μέχρι Δαυὶδ καὶ μέχρι μετοικεσίας Βαβυλῶνος καὶ μέχρι τῆς σκοτεινῆς νύκτας τῆς Βηθλεέμ, ποὺ τὴν ἐφώτισε ὁ λαμπρὸς ὁδεύων ἐξ Ἀνατολῶν ἀστέρας.

*

Ἐχει τὴν δικὴν τῆς γοητείας καὶ ὑποβλητικότητος ἡ περίοδος αὕτη τῆς σαρανταήμερης προετοιμασίας μας, διὰ νὰ δεχθοῦμε τὴν θεῖαν εὐδοκίαν τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν παρθενικὴν γαστέρα τῆς Παναγίας κόρης. Ὅλη ἡ περίοδος αὕτη εἶναι μιὰ σειρά ἐναλλαγῆς προσώπων καὶ γεγονότων. Καὶ οἱ μέρες τῆς περιόδου αὐτῆς μᾶς βρίσκουν μὲ τὴν καλλίτερη καὶ προσφορώτερη ψυχικὴ διάθεσι, γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε ἐξαγ-

νισμένοι περισσότερο από κάθε άλλη ίσως φορά τὸν ὁραματισμὸ καὶ τὴν πραγματικότητα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ.

Κανένας ἄλλος ὀρθόδοξος χριστιανικὸς λαὸς δὲν ἔχει ἴσως περιβάλει μὲ τόσον ὥραιον φωτιστόφανον τὴν περίοδον αὐτὴν καὶ δὲν ἔχει ὠραιοποιήσει αὐτὴν μὲ τόσον μυστικισμόν. Ἰσως, γιατί δὲν ὑπάρχει στίς ἄλλες ὀρθόδοξες ἐκκλησίες καὶ ἡ ὕμνολογία γιὰ τὴν ψυχικὴ πορεία πρὸς τὴν φάτνην τοῦ μεγάλου μυστηρίου. αἴδου καιρὸς ἤγγικε τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ψάλλει ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὕμνωδός. Εὐτρεπίζου σπῆλαιον, ἡ Παρθένος ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα τέρπου καὶ ἀγάλλου. Ἀκούσατε ὄρη καὶ βουνοὶ καὶ τὰ περὶχωρα τῆς Ἰουδαίας ὅτι ἐρχεται Χριστός...).

Πλῆθος ὕμνολογιῶν γιὰ τὴν προετοιμασίαν αὐτὴν πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ τελετουργικὴ τῆς ἐκκλησίας μας ἐδημιούργησε τὴν πλέον ποιητικὴν καὶ συγκινητικὴν ἀτμόσφαιραν τῆς περιόδου αὐτῆς τῶν παραμονῶν.

Ἀλλὰ ἡ περίοδος αὐτὴ, ποὺ διανύουμε, μὲ τέρμα τὴν μεγάλην καὶ σωτήριαν ἡμέραν ποὺ ἀνυψώνεται ἡ φωνὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς μίαν δοξολογίαν πρὸς τὸν Ὑψιστον, καὶ μὲ τὴν ἐπίκλησίν του διὰ τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἔχει καὶ μιὰ ξεχωριστὴ σημασία γιὰ τὸν ἐλληνικὸν ὀρθόδοξον Χριστιανισμόν, γιατί εἶναι συνδεδεμένη καὶ μὲ γεγονότα μεγάλα τῆς ἱστορίας του. Ἐδῶ καὶ ἐβδομήντα χρόνια ἡ Χριστιανωσύνη τῆς Πόλης ἐσφάδαζε ἀπὸ ἀγωνία σκληρῇ. Ὁ διωγμὸς τῆς εἶχε ἀναγκάσει τὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκεῖ στὸ Φανάρι, νὰ κλείσῃ ὅλες τὶς ἐκκλησίες τοῦ ἀλυτρώτου ὀρθοδόξου κόσμου σὲ ἐνδειξί διαμαρτυρίας. Ἔτσι κλεισμένες οἱ ἐκκλησίες καὶ βουβὲς οἱ καμπάνες τους στὴν περίοδο αὐτή. Ἀψαλτοὶ οἱ νεκροὶ ἐθάβοντο σὲ ἀνοιγμένους λάκκους. Ἀλύγιστη ὡς τόσο ἡ πίστις καὶ ἡ ὑπομονὴ τῶν σκλαβωμένων. Ἡ ψυχικὴ τους πορεία γιὰ τὴν θεῖα φάτνη τῆς Βηθλεὲμ γινότανε μὲ δάκρυα καὶ σπαραγμό. Καὶ στὰ εἰκονοστάσια μὲ τὸ ἀκοίμητο ἀναμμένο καντήλι προσευχόντανε οἱ πιστοὶ καὶ ὕψωναν τὴν πνιγμένη φωνὴ τῆς ἀπογνώσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐλπίδος μαζί. Καὶ κάποια ἄλλη τέτοια τραγικὴ περίοδος στὴν σκληρῇ ἐποχῇ τῆς μεγάλης σκλαβιάς ὀλόκληρης τῆς φυλῆς ὕστερα ἀπὸ ἓνα πόλεμο ἡρωϊκό. Ἡ πείνα καὶ ἡ συμφορὰ σὲ κάθε ἐλληνικὸ ὀρθόδοξο σπίτι. Ἡ περίοδος τῶν παραμονῶν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1941 ἔχει ἀφίσει τὴν πλέον μελανὴ σελίδα τῆς ἱστορίας μας. Βρεφοκτόνος ἡ πείνα ἀνοίγε καθημερινῶς τάφους γιὰ τὰ ἀθῶα πλάσματα, ποὺ δὲν εἶχαν γνωρίσει ἀκόμη καὶ τὴν ἐλαχίστην χαρὰ τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ πάλι ἡ ἐλληνικὴ ὀρθόδοξία στάθηκε ἀκλόνητη στὰ βάθρα τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδόσεών τῆς. Κ' ἡ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Δὲν ὑπάρχουν ἀσφαλῶς γλυκύτερες ἡμέρες ἀπὸ τὴς ἀποβροχάρεις αὐτὲς τοῦ φθινοπώρου. Ὁ ἥλιος τώρα δὲν εἶναι ἀψύς, ἀλλὰ φωτεινὸς καὶ γλυκὺς. Τὸ χῶμα τῆς γῆς ἔχει βλαρύνει, σὰν τὸ ζυμωτὸ μέσα στὴ σκάφη. Καὶ οἱ ἀγέρεδες δὲν φυσοῦν δυνατά, ὅπως τὰ μελτέμια τοῦ καλοκαιριοῦ, παρὰ γλυκοπνέουν σὰν παιδιάτικοι στοχασμοί. Ἡ γῆ ἀναπαύεται ὕστερα ἀπὸ τὴν καρποφορία της. Κι' ὅλα εἶναι ἤρεμα. "Ὅλα γλυκά.

*

Βέβαια, τὰμπέλια γύρω σου τὰ βλέπεις νάχουν ἀπομείνει κούτσουρα. Καὶ τὴς συκιές, ποὺ σοῦδιναν τὴ χαρὰ τοῦ γλυκοῦ τους καρποῦ, γυμνὲς καὶ σκέλεθρα. Μὰ δὲν σοῦ φέρουν λύπηση. Γιατὶ τὸ ξέρεις, πὼς θὰ ξανανθίσουν καὶ θὰ ξανακαρπίσουν. Κι' ἔτσι, σοῦ φαντάζουने σὰν ψυχές, ποὺ ξεντύθηκαν μὲ τὴν ἱερὴν ἐξομολόγησι τὴς ἁμαρτίας τους, καὶ προσδοκοῦν τώρα, μ' ἐγκαρτέρηση καὶ μὲ βεβαιότητα, τὴν Ἀνοιξὴ τοῦ Παράδεισου καὶ τὸ ξανάνθισμά τους στὴν Αἰωνιότητα...

*

Γιατὶ αὐτὸ ποὺ εἶναι βαρὺ καὶ ἀσκήματο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, εἶναι τὸ νὰ μὴν ἔχη καμμιὰν ἀπολύτως ἐλπίδα. Αὐτὸς εἶναι ὁ λεγόμενος ζωντανὸς θάνατος. Τὸ νὰ ξέρης δηλαδή, πὼς κάτι ποὺ τὸ λαχταρᾷς, καὶ ποὺ τὸ πιστεύεις σὰν τίμιο, δίκαιο, καὶ σωστό, δὲν θὰ τὸ ἀπολαύσης ποτέ. Κι' ὅμως τὴν ἀπελπισία σου καὶ τὴν ἀγωνία σου αὐτὴ νὰ τὴν μετουσιώνης ἀδιάκοπα σὲ προσ-

σκέψις ἢ ἑλληνικὴ ἀγκαλιασμένη μὲ τὴν ἀκλόνητη ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ ψυχὴ δὲν ἔπαυσαν καὶ πάλιν νὰ συνοδοιποροῦν στὸν δρόμο, ποὺ ὠδηγοῦσε πρὸς τὴν Βηθλεὲμ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἀστέρους μᾶς ἑλλης μεγάλης ἐλπίδος καὶ πίστεως. Συνοδοιπόρους τοὺς πάντοτε ἀχώριστος ἢ βαθειὰ ἀπήχησις τοῦ ὑποβλητικοῦ ὕμνου.

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον
ἐν σπηλαίῳ ἔρχεται ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως.

Μὲ σύμμαχον καὶ συνοδοιπὸρον πάντοτε τὴν Θεοτόκον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ τῆς πρώτης πορείας της πρὸς τὸ ταπεινὸν σπήλαιον μαζὶ μὲ τὸν ἀγαθὸν Ἰωσήφ, τὸν μνηστῆρά της. Γι' αὐτὸ καὶ στάθηκε πάντοτε καὶ παντοῦ σὲ μιὰ ἡθικὴ καὶ ψυχικὴ ἀνωτερότητα.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

πάθεια καὶ σὲ μόχθο, γιὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ καλοῦ αὐτοῦ. Καὶ νὰ παλεύῃς μὲ πάθος καὶ μὲ ὑπερφάνια γιὰ τὴν ἀπιαστὴν αὐτὴ σκιά. Θαρρῶ, πῶς ὅλοι θὰ συμφωνᾶτε μαζί μου, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνώτερος ἄθλος καὶ μεγαλύτερη ἀρετὴ ἀπὸ αὐτῆς..

*

Γιατί, ὅσο δὲν ἀρνίεται κανεὶς τὴν ἐλπίδα, καὶ προσδοκᾷ πῶς ἴσως ἀπολαύσῃ τὰγαθὸ πού τῶχει γιὰ στόχον του, ἡ προσδοκία αὐτὴ ἀντιζυγίζει μέσα του κάθε ταλαιπωρία καὶ κάθε πίκρα.

Ν' ἀπλώνεται ὅμως περίγυρά σου πηχτὸ σκοτάδι, καὶ βουβὸ καὶ παγερὸ χάος, κι' ἐσὺ νὰ προχωρᾷ ἀτάραχος μέσα στὴ φρίκη του· καὶ ν' ἀνεβαίνεις αὐτόθελά σου ἓνα Γολγοθᾶ, δίχως Ἀνάστασιν, εἶναι μιὰ ὑψηλότερη ἀνδρεία, πού σὲ ταυτίζει μὲ τὸ Ἀγαθόν, πού εἶναι ἡ οὐσία τῆς Θεότητος...

*

Κι' ἀντίθετα, τίποτα δὲν εἶναι σιχαμερότερον ἀπὸ τὴν ψευτιά· κι' ἀπὸ τοὺς πολύλογους ἐκείνους θαυματοποιούς, πού διχτυάζουν τοὺς ἀνθρώπους μέσα στὴν ψυχοκτόνα τους ἀπόχρη, ἀφοῦ πρῶτα φλομώσουν τὸ νοῦ τους μὲ διάφορες ἀπατηλὰς θεωρίες καὶ μὲ ψεύτικες ἐπαγγελίες.

Γι' αὐτό, ἄς μαχώμαστε νάνάβῃ πάντα μέσα στὴν καρδιά μας ὀλοκάθαρη ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὸ καλόν. Καὶ ἄς προσπερνοῦμε — στερεωμένοι ἐπάνω στὸν ἴσθον τῆς πίστεως μας — τὴν κάθε ξελογιάστρα Σειρήνα, δίχως νὰ βουλώσωμε τ' αὐτιά μας. Καὶ σὰν τὸν παλῆδον ἐκείνον Ὀδυσσεά, ἄς ἀκοῦμε τὸ μαυλιστικὸν τους τραγούδι· ἀλλὰ ἡ ψυχὴ μας ἄς μένῃ ἀτάραχη καὶ ἄθικτη καὶ μὲ βασιλικὴν ἀρχοντιά.

*

Καὶ πρὸ παντός, ἄς εἴμαστε πάντα μας ἀληθινοί, κἀνοντας τὴ ζωὴν μας ἀπλὴ καὶ καλὴ, σὰν τὴ ζωὴν τοῦ παιδιοῦ. Γιατὶ αὐτὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος γιὰ τ' ἀνέβασμά της καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴν μας τελείωσιν καὶ λύτρωσιν. «Ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῇτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Αὐτὸ εἶναι τὸ δίδαγμα καὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ, πού αὐτὸς μόνον εἶναι «ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή»· καὶ αὐτὸς ὁ μοναδικὸς θεμέλιος, ἐπάνω στὸν ὁποῖον μπορεῖ νὰ στηριχθῇ ἀσάλευτα ἡ ζωὴ τοῦ Κόσμου.

Ἄς διπλοκαματεῦμε λοιπὸν ἀκούραστα, σὰν χέρσο χωράφι, τὴν καρδιάν μας μὲ τὸ ὕνι τοῦ Θείου του λόγου, κι' ἄς σπέρνωμε ἀπλόχερα μέσα της τὸν ἅγιον σπόρον τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔτσι μονάχα θὰ περάσωμε ἥσυχα τὸ τρικυμισμένον κανάλι τῆς ζωῆς μας.

καὶ θὰ διαβοῦμε μέσα ἀπὸ τὶς λάσπες τῆς γῆς μας αὐτῆς, χωρὶς νὰ λερωθοῦμε καὶ δίχως νὰ βρωμισθοῦμε.

Γιατὶ δὲν ὑπάρχει χειρότερο πλάνευμα ἀπ' αὐτό, ποὺ γίνεται στὶς ἡμέρες μας αὐτὲς τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου.

Νὰ κρατοῦμε δηλαδὴ στὰ χέρια μας ἓνα λιγόζωο κεράκι μιᾶς φτωχῆς γνώσης καὶ νὰ προχωροῦμε, γυρίζοντας τὶς πλάτες μας πρὸς τὸ ἀνέσπερο φῶς τοῦ Χριστοῦ, καὶ παίρνοντας τὶς σκιὲς γιὰ πραγματικότητα.....

Ἄς συλλογισθοῦμε λίγο, ἀδελφοί μου, τὸ θεῖο του κήρυγμα «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Κι' ἄς σκεφθοῦμε, τί μεγάλο, τί ὑπέροχο πρᾶγμα εἶναι, νὰ εὐλογοῦμε αὐτοὺς ποὺ μᾶς βλαστημοῦν. Νὰ φιλοῦμε τὰ χέρια αὐτῶν, ποὺ μᾶς πετροβολοῦν. Καὶ νὰ σκύβουμε καὶ ν' ἀνασπαζώμαστε τὰ κατώφλια τῶν σπιτιῶν, ποὺ μᾶς ἐκλείσθηκεν περιφρονητικὰ ἡ πόρτα τους! Σᾶς ἐρωτῶ, ἡ Γῆ μας γίνεται ἢ δὲν γίνεται, ἔτσι, ὁ στίβος τῆς εὐγενέστερης ἀθλήσης, ποὺ μᾶς φέρνει ὁλόβια πρὸς τὸν Παράδεισο τῶν ἀγίων Πνευμάτων;.....

*

Ἔλεγα λοιπόν, πὼς δὲν ὑπάρχουν γλυκύτερες ἡμέρες ἀπὸ τὶς φθινοπωρινές, αὐτές. Τοῦ καλοκαιριοῦ οἱ χαρὲς εἶναι βέβαια καὶ αὐτὲς πολλές. Μὰ εἶναι κάπως βαρεῖες. Καὶ δὲν σ' ἀφήνουν νὰ πλησιάσῃς τὴ μυστικὴ ψυχὴ τοῦ κόσμου.

Ἐνῶ τώρα οἱ ὥρες κυλοῦν ἐλαφροπάτητες καὶ ἀκούεις καθαρώτερα τὴν ἀνάσα καὶ τὸ μουσικὸ ρυθμὸ τῆς δημιουργίας.

Τὰ βράδια τώρα εἶναι λειτουργικώτερα. Μὰ συντομώτερα. Κι' οὔτε μπορεῖς νὰ χαρῇς πολὺ τὴν ἀστροφεγγιὰ τους. Γιατὶ κάνει πάνιση μεγάλη. Καὶ τὰ ξερόχορτα μουσκεύουν. Καὶ οἱ ψαχνόπετρες ἐδῶ στὸ νησί, ποὺ βρίσκομαι, νοτίζουν καὶ μοιάζουν σὰν βρεγμένες. Ἡ πάνιση ὅμως αὐτὴ εἶναι εὐεργετικὴ καὶ εὐλογημένη. Καὶ τὴ χαίρονται πολὺ οἱ ἀγρότες μας. Γιατὶ καὶ ἡ γῆ τρυφεραίνει καὶ μαλακώνουν ἐπάνω της οἱ ἀπρουιῆς καὶ τ' ἀγριόγκαθα. Κι' ἔτσι μποροῦν νὰ τὰ πιάνουν εὐκολὰ τὰ ζωντανά τους, ποὺ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ δὲν βρίσκουν ἄλλη τροφή. Ὅλα ἄχρει κάνει μὲ ἀπειρη σοφία ὁ ἅγιος Θεός.

*

Τοῦφες τοῦφες φυτρώνουν τώρα στάγριώματα τὰ χορτολούλουδα καὶ κάτω ἀπὸ τοὺς ὀλοπράσινους σχοίνους ἀνθίζουν οἱ κυκλαμιές, ποὺ στολίζει ἡ ροδινὴ τους πορφύρα καὶ τὶς χαλικοσυγίτες ἀκόμη στὰ βουνίσια κράσπεδα. Καὶ σὲ κάθε σου σχεδὸν βῆμα ὑψώνεται ἐμπρὸς σου καὶ ἓνας μαντικὸς ἀκάρонаς, ποὺ ἀπὸ τάνάρια ἢ πυκνά του λουλούδια μαντεύουν οἱ ἀγρότες, ἂν θάχουνε καλὴ ἢ

κακή ἐσοδειά. Κι' ὅπως τοὺς βλέπεις δλόρθους, μὲ τὴ χιονάτη τοὺς στολὴ μοιάζουν σάν σὺναξη μικρῶν χερουβείμ. Κι' ἂν τύχη τὴ στιγμὴν ἐκεῖνη καὶ κάμουν φτερό, μέσα ἀπὸ κανένα τριγύρω χωράφι, κάποιοι σκουφᾶτοι σκουργιαλοί, ὁ γλυκύτατος κελαΐδισμός τους εἶναι σάν ὕμνος, ποὺ ἀναδίνεται ἀπὸ τὴν ἀνθίνη ψυχὴ τους πρὸς τὸν Δημιουργὸ τῆς ἁσωσης αὐτῆς ὁμορφιάς.

*

Τὴν ὀλοκάθαρην αὐτὴ χαρά, ποὺ τὴν ζῇ ὁ ἐρημίτης ὁδοιπóρος τῆς ἐξοχῆς στὶς φθινοπωρινὲς αὐτὲς ἡμέρες, εἶναι ἀδύνατο νὰ τὴν χαρῆς μέσα στὴν πολιτεία. Ἐδῶ τὸ πρόσωπό σου ροδίζει ἀπὸ τὸ δροσερὸν ἀγέρα, σάν τις κυκλαμιές· τὸ πνεῦμα σου ἀγάλλεται· τὸ κορμὶ σου θερμαίνεται· φεύγει ἀπὸ πάνω σου κάθε ἀνία καὶ κάθε πλήξη· καὶ γίνεσαι σάν ἐκστατικός. Νοιώθεις, πὼς κάθε μορφὴ ζωῆς εἶναι κι' ἓνας ζωντανεμένος στοχασμὸς τοῦ Αἰωνίου Θεοῦ. Κι' ὅτι καὶ τὸ παραμικρὸ μόριο τῆς γῆς μας αὐτῆς τὸ διαποτίζει καὶ τὸ κυβερνᾷ ἡ θεία του βούληση.

*

Μέσα στὴν πολιτεία, μιὰ θάλασσα πολύηχη καὶ πολυτάραχη λὲς κι' ἀπλώνεται δλόγυρά μας, ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν πανόμορφο κόσμο τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ θάλασσα αὐτὴ ὅλο κι' ἀπλώνεται· κι' ὅλο πλαταίνει· καὶ φθάνει κι' ὡς τ' ἀστέρια ἀκόμη, καὶ μᾶς κρύβει στὸ τέλος τὸν οὐρανό.

Ἐδῶ ὅμως, μέσα στὴ φθινοπωρινὴν αὐτὴ γλυκύτατη φύση, κάθε λουλούδι, καὶ κάθε πέτρα, καὶ κάθε ταπεινὸ φυλλαράκι ἀκόμα, τὸ διαπερνᾷ ἓνα πνευματικὸ στοιχεῖο· ποὺ κατὰ κάποιο τρόπο τὸ εἰσπνέουμε κι' ἐμεῖς, κι' ἀποκτοῦμε ἔτσι μιὰ βαθύτερη συνείδηση τῆς δημιουργικῆς πνοῆς τοῦ Θεοῦ. Κι' ὅσο περισσότερο ζωντανεῖται μέσα μας ἡ συνείδηση αὐτὴ, τόσο μετασχηματίζονται τὰ ὕλικά μας κύτταρα. Καὶ ξυπνοῦν μέσα μας ἅγιες λαχτάρεις καὶ δυνάμεις φωτεινές, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ τις ἐκφράση κανεὶς μὲ λόγια.

*

Καὶ τότε κάθε λουλουδάκι, ποὺ τὸ τριγυρνᾷ κάποια μέλισσα, καὶ κάθε λάλημα πουλιοῦ, καὶ τ' ἀπαλοφλοίσβιμα τῶν δένδρων ἀπὸ τὴν αὔρα, καὶ τὸ βαρὺ κι' ἀργὸ πέρασμα τῶν κορακιῶν ψηλά, καὶ κάθε ζωντανὴ μορφὴ τριγύρω σου, νοιώθεις νὰ σοῦ κἀνὴ ἐλαφρότερη τὴν καρδιά σου καὶ νὰ σβύνη ἀπὸ τὴ διάνοιά σου κάθε ταπεινὸ στοχασμὸ καὶ κάθε ἀσχῆμι τοῦ κόσμου. Αἰσθάνεσαι, πὼς ὅταν μορφῆς νάχῃς μυστικὴν ἀνταπόκριση μ' ὅλες αὐτὲς τὶς μορφές τῆς ἁπειρης ζωῆς, πλαταίνει τὸ συναίσθημά σου καὶ τάγαπᾷς ὅλα γύρω σου. Ἄλλ' ὅποιος δίνει ἀγάπη, παίρνει

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Κυριακή 14 Δεκεμβρίου (ΙΑ΄ Λουκᾶ)

(Λουκ. ιδ΄ 16 - 24)

«Οὐδείς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων
γεύσεται μου τοῦ δείπνου». (Στίχ. 24)

[Κανείς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς
καλεσμένους δὲν θὰ γευθῇ τὸ δεῖπνο μου].

Ὁ Κύριος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μέσα στὴν παραβολή, πού ἀκούσαμε, χωρίζει σὲ τρεῖς τάξεις ἐκείνους, πού ἀρνοῦνται τὴ θεία πρόσκλησι καὶ μένουν ἔτσι ἔξω ἀπὸ τὸ δεῖπνο τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Μπορεῖ νὰ πῇ κανείς με βεβαιότητα, ὅτι ὅλοι ὅσοι χάνουν τὸν παράδεισον, ὅλοι ὅσοι πέφτουν στὴν ὀριστική ἀπώλεια, ἀνήκουν ὁ καθένας ὁπωσδήποτε σὲ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς τάξεις. Ἄλλοι ὑπάγονται στὴν πρώτη, ἄλλοι στὴ δεύτερη κι' ἄλλοι στὴν τρίτη. Οἱ ἀπαντήσεις τῶν καλεσμένων στὸν δοῦλο, πού ἔστειλε ὁ θεὸς ἀμφιτρώων, ζωγραφίζουν με συμβολικὸ τρόπο κάθε μία ἀπ' αὐτὲς τὶς τρεῖς ἀξιοθρήνητες τάξεις.

Ὁ πρῶτος καλεσμένος λέγει: «Ἀγρὸν ἡγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ ἐξελεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν». Ἀγόρασα ἓνα χωράφι κι' εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν πόλι γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ. Παρατείνεται ἀπὸ τὴν τιμὴ πού τοῦ γίνεται, γιὰτὶ εἶναι ἀπασχολημένος με τὸ χωράφι του. Ἐκπροσωπεῖ τοὺς πλουσίους, πού, προσκολλημένοι στὰ φθαρτὰ ἀγαθὰ, στὶς γῆινες ἀπολαύσεις κι' ἀπολαβές, δὲν ἔχουν οὔτε διάθεσι οὔτε καιρὸ νὰ ἐνδιαφερθοῦν γιὰ τὰ ἀφθαρτὰ καὶ τὰ οὐράνια. Ζοῦν μέσα στὸν ἀναποδογυρισμένο κόσμον τοῦ Ἑωσφόρου. Γι' αὐτοὺς οὐρανὸς εἶναι τὸ χῶμα. Κυττάζουν με τρόπο καὶ ἀπὸ θέσι ἀντίθετη ἀπὸ τοὺς πιστοὺς κι' ἀναγεννημένους,

καὶ ἀγάπη. Καὶ σὰν ἓνα λευκὸ περιστέρι νοιάθεις νὰ φτεροκοπᾷ γύρω σου ἡ ἀγάπη τοῦ ἀπείρου. Γιατὶ ὁ Θεὸς, ὅπως εἶπεν ὁ θεὸς Εὐαγγελιστής, «ἀγάπη ἐστίν».

«Κι' ὅταν—ὅπως λέγει ὁ Ἰσαὰκ ὁ Σύρος—ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πέσει ἐπάνω στὸν ἄνθρωπον, κάνει τὴν ψυχὴ του ἐκστατική· καὶ νὰ μὴ θέλῃ πλέον, με κανένα τρόπο, νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴ λατρεία του».

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

τούς ἀληθινούς χριστιανούς. Τὸ Εὐαγγέλιο τοὺς φωνάζει ν' ἀνταλλάξουν τὴν ὕλη μὲ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ κωφεύουν, δὲν κατανύγονται, ἀδιαφοροῦν. Εἶναι, — ὅπως εἶπε ὁ Κύριος σὲ ἄλλη περίστασις —, εὐκολώτερο νὰ περάσῃ μιὰ καμὴλα ἀπὸ τὴν τρύπα βελονιοῦ, παρὰ ἕνα τέτοιος ἄνθρωπος νὰ διαβῇ τὸ κατώφλι τῆς οὐράνιας βασιλείας. Ἡ ψυχὴ του, δεμένῃ μὲ τὸ γῆ, στραμμένη καὶ ρέπουσα στὸ χῶμα, δὲν μπορεῖ νὰ ὑψωθῇ στὰ ἄνω, δὲν κατανύγεται ἀπὸ τὴν θεία φωνή.

Ἄκου τώρα καὶ τὴν ἀπόκρισι τοῦ ἄλλου καλεσμένου: «Ζεύγη βοῶν ἡγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά». Ἀγόρασα πέντε ζευγάρια βόδια καὶ πηγαίνω νὰ τὰ δοκιμάσω. Τί εἶδος ἀρνησίθου τύπο νὰ φανερώνῃ μιὰ τέτοια δικαιολογία, μὲ τὴν ὁποία ἀποκρούεται ἡ θεία πρόσκλησις;

Τὰ βόδια εἶναι κάτι ποὺ βρίσκονται λίγο παρὰ πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ζεμένα στὸ ἀλέτρι, ἀλλάζουν τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Τὴ χαράζουν βαθειά, τὴ βοστρυχνίζουν μὲ τὸ ὄργωμα, τὴν κάνουν γόνιμη.

Αὐτός, λοιπόν, ποὺ θέλει νὰ τὸν δοκιμάσῃ κι' ἔτσι ἀποποιεῖται τὴ συμμετοχὴ στὸ οὐράνιο συμπόσιο, ἐκπροσωπεῖ τοὺς φιλοδόξους, τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ κόσμου τούτου, ποὺ εἶτε μὲ τὴν διανοίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην εἶτε μὲ τὸ σίδηρο καὶ τὴ βία δεσπόζουν πάνω στὴν οἰκουμένη καὶ κάνουν τὴ γῆ ὅπως θέλουν. Εἶναι οἱ φιλόσοφοι, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ καλλιτέχνες, οἱ πολιτικοί, ποὺ δὲν πιστεύουν στὸν Χριστό, ἀλλὰ παράλληλα μένουν ἱκανοποιημένοι, γιατί ἡ θέσις τους εἶναι πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα. Ἔχουν κάποιο ὕψος πάνω ἀπ' αὐτό. Καὶ μιὰ ἐξουσία πάνω σ' αὐτό. Ἀροτριοῦν τὴ γῆ μὲ τὸ ὕνι τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἰσχύος. Τὴ βυθοσκοποῦν μὲ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἀναστατώνουν μὲ τοὺς πολέμους, τὴ χτενίζουν μὲ τὰ ἔργα τοῦ ἀθέου πολιτισμοῦ.

Ἔχουν μεγάλη ἰδέα γιὰ τὴν ἀποστολὴν ποὺ ἐκπληρώνουν καὶ δὲν παραδέχονται ὅτι πάνω ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια κατορθώματα μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ μιὰ ἄλλη κλήσις. Ὁ Κύριος εἶπε: «Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου». Τὸ εἶπε σ' ἕνα ὅμιλό τους, στὸν Πόντιο Πιλάτο. Δὲν ἔχουν, λοιπόν, καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν σοφία καὶ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ, τὸν Χριστό. Δὲν τὸν ἀναγνωρίζουν, δὲν τὸν ἐννοοῦν, δὲν τὸν ἀγαποῦν. Εἶναι τιτλοῦχοι μιᾶς ἄλλης βασιλείας, λειτουργοὶ μιᾶς ἄλλης Τριάδος, ποὺ τὴ συνθέτουν ἡ φυσικὴ γνώσις, ἡ φυσικὴ ἰσχύς καὶ τὸ φυσικὸ κάλλος.

Ὁ τρίτος καλεσμένος, τέλος, λέγει: «Γυναῖκα ἔγγρα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν». Γυναῖκα παντρεύθηκα καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω. Ἡ σάρκα τὸν κρατεῖ, τὸν ἔχει δέσμιον.

Ίσως αὐτὸ τὸ πρόσωπο νὰ εἶναι τὸ λιγώτερο ἀσυμπαθές. Εἶναι ὁ μόνος ποὺ λέγει «οὐ δύναμαι» (δὲν μπορῶ), ὁ μόνος ποὺ ἀπαντᾷ μὲ κάποια στενοχώρια. Ὁ πλούσιος εἶπε: «ἔχω ἀνάγκη» (εἶμαι ἀναγκασμένος). Εἶναι ὁ τυφλός, ποὺ δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀνάγκη. Εἶναι δοῦλος ἀναπόσπαστος τῆς ὕλης. Ὁ φιλόδοξος εἶπε: «πορεύομαι» (πηγαίνω). Μὲ μεγαλαυχία, μὲ ὀμότητα φανερώνει, ὅτι εἶναι κι' αὐτὸς δοῦλος, ἀλλὰ ἓνας δοῦλος ποὺ παинеύεται γιὰ τὴ δουλειά του. Μονάχα ὁ αἰχμαλωτισμένος ἀπὸ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς λέγει «οὐ δύναμαι» (δὲν μπορῶ) καὶ μὲς ἀπὸ τὰ λόγια του διαφαίνεται μιὰ λύπη, μιὰ ὁμολογία.

Ἀλλὰ ὅσο κι' ἂν τὰ θύματα τῆς σαρκὸς εἶναι πιδ εὐεπίφορα στὴ μετάνοια, ἡ σάρκα δὲν παύει νὰ στέκεται ἐξ ἴσου φοβερὴ καὶ δυνατὴ αἰτία ἀπωλείας. Ὅποιος δὲν κατορθώνει νὰ τὴν καταπατήσῃ, χάνει κάθε ἐλπίδα νὰ ἔχῃ μέρος μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅσο βρίσκεται ὑποχείριος στὶς σαρκικὰς ροπές, δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ στὸ δεῖπνο. Μένει ἔξω ἀπὸ τὴ θεία πανδαισία, ἀνίκανος νὰ πῇ τὸ ἀποφασιστικὸ «ναί» στὸ κάλεσμα ποὺ τοῦ γίνεται.

Ἡ σάρκα - ὡς ἐμπόδιο γιὰ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ - ἔχει τὰ περισσότερα θύματα, ἂν συγκριθοῦν μ' ἐκεῖνα τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξας. Ἀπὸ δική της αἰτία οἱ περισσότεροι μένουν ἔξω ἀπὸ τὴ σωτηρία.

Ἄς μᾶς τρομάξῃ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἡ παραβολὴ αὐτὴ τοῦ Κυρίου. Ἄς μᾶς κάμῃ ν' ἀνανήψουμε. Ἄς μὴ ἀποστρακισθοῦν τὰ λόγια της πάνω στὴν καρδιά μας, ἀλλὰ ἄς περάσουν στὰ βάθη μας.

Κυριακὴ 21 Δεκεμβρίου (πρὸ Χριστοῦ γεννήσεως) (Ματθ. α' 1 - 25)

«Τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».
(Στίχ. 23)

[Θὰ γεννίῃσθαι γυνὴ καὶ θὰ τὸν ὀνομάσουν Ἑμμανουήλ, ποὺ σημαίνει: μαζί μας ὁ Θεός].

Ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα, ποὺ ἡ Γραφὴ ἀποδίνει στὸν Κύριο, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, κανένα ἄλλο ἴσως δὲν εἶναι πιδ γλυκό, πιδ παρηγορητικὸ, πιδ ἐνθαρρυντικὸ γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ ὁ μεγαλοφωνότατος προφῆτης Ἡσαΐας τοῦ ἀποδίνει πρὶν ἀπὸ αἰῶνες: Ἑμμανουήλ, ἥτις ὁ Θεὸς μαζί μας.

Ὁ ἄγγελος, ποὺ φανερώθηκε στὸ ὄνειρο τοῦ δικαίου Ἰωσήφ, γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ ποιοὺ ἦταν τὸ παιδί ποὺ εἶχε στὰ σπλάγχχνα της ἡ παρθενικὴ Μαρία, τοῦ ἀνέφερε ὅτι εἶχε συλληφθῇ ἀπὸ

Πνεῦμα Ἅγιο καὶ τὸν πρόσταξε νὰ τὸ ὀνομάσῃ Ἰησοῦν, γιατί θὰ ἔσωζε τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Κι' ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς σπεύδει εὐθὺς νὰ παραθέσῃ πλάϊ στὸ σωτήριον αὐτὸ ὄνομα τὸ ἄλλο ἐκεῖνο ποὺ προεῖπε μετὰ τὸ στόμα τοῦ Ἡσαΐου τὸ Πνεῦμα: τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ. Ἀναφέρει, λοιπόν, εὐθὺς μετὰ τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου, τὰ λόγια τοῦ προφήτου, ποὺ περιέχουν ἐκεῖνο τὸ γλυκύτατο παρωνύμιον τοῦ Κυρίου: «Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Νά, ἡ παρθένος θὰ μείνῃ ἔγκυος καὶ θὰ γεννήσῃ γυιό, ποὺ θὰ τὸν ὀνομάσουν Ἑμμανουήλ, ὄνομα ποὺ σημαίνει: ὁ Θεὸς μαζί μας.

Ποιοὶ θὰ τὸν ὀνομάσουν ἔτσι; Ἄν ὁ Ἰωσήφ πῆρε ἀπὸ τὸν ἄγγελον τὴν προσταγὴ νὰ τὸν βγάλῃ Ἰησοῦν, σὰν πατέρα του ποὺ ἐθεωρεῖτο, τὸ ἄλλο του θεσπέσιον ὄνομα, αὐτὸ ποὺ προανήγγειλε ὁ Ἡσαΐας, δὲν τοῦ τὸ ἔδωσε ὁ Ἰωσήφ, ἀλλὰ τοῦ τὸ δίνουμε ὅλοι ὅσοι τὸν πιστεύουμε, ὅλοι ὅσοι σωθήκαμε ἀπ' αὐτόν. Γιατί ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ γνωρίζουμε κι' ἔχουμε βαθεῖα πείρα, χάρι στὸν Ἰησοῦν, χάρι στὸν Ἑμμανουήλ, ὅτι πραγματικὰ εἶναι ὁ Θεὸς μαζί μας.

«Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο — γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης — καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ντύθηκε τὴν ἀνθρώπινον φύσιν καὶ κατασκήνωσε σ' αὐτή. Ἐγινε ἔτσι ἓνα μὲ μᾶς, σηκώνοντας τὴν πεσμένη φύσιν μας στὸν οὐρανόν, θεώνοντας τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἑμμανουήλ, εἶναι ἀληθινὰ μαζί μας. Αὐτὸς εἶναι ἡ σαρκωμένη, ἡ ἐνανθρωπήσασα ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν ἄφησε γιὰ πάντα τὸ γένος μας μόνο του, μετὰ τὴν παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων καὶ τὴν ἐξώσί τους ἀπὸ τὴν Ἑδέμ, ἀλλὰ ἤλθε καὶ μᾶς βρῆκε ἐκεῖ ποὺ εἴχαμε πέσει κι' ἔγινε ἓνα μαζί μας, ἐπαναφέροντάς μας στὸν παράδεισον, ξαναποχτώντας μας ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Διαβόλου.

Ὁ Ἰησοῦς, ποὺ γεννιέται σὲ λίγες μέρες στὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ σὰν ταπεινὸ βρέφος, εἶναι ὁ Θεὸς ποὺ ἔγειρε τοὺς οὐρανοὺς καὶ κατέβηκε ἀνάμεσά μας κι' ἔγινε ἓνα μὲ μᾶς, γιὰ νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείψῃ στὸν αἰῶνα, γιὰ νὰ μᾶς ξαναδώσῃ τὸ ἀρχαῖον κάλλος, γιὰ νὰ μᾶς ὑψώσῃ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου γκρεμισθήκαμεν. Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦν οἱ προφῆτες, ὁ αἰώνιος Θεός, γίνεται γιὰ μᾶς νήπιον, φορᾷ τὴν σάρκα μας, ἀναλαμβάνει τὴ φύσιν μας, κρύβει τὴ θεότητά του μέσα σὴν ἀδυναμία μας καὶ ξεγελῶντας μᾶς ἀπ' αὐτὴ τὸν τύραννον καὶ σφετεριστὴν μας Διάβολον, τὸν κατατροπώνει ὕστερα ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ σταυροῦ, τὸν βγάζει

ἐκποδὼν μὲ τὴν ἀνάστασί του καὶ ἐπαναφέρει τὴν ἀνθρώπινη φύσι ἐνδοξῇ κι' ὑπέρικαλλη στὸν οὐρανὸ μὲ τὴν ἄγια του ἀνάληψι.

Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Αὐτὴ τὴν εὐφρόσυνη, τὴ σθηρικτικὴ, τὴν ἀνυψωτικὴ πληροφορία ἀκτινοβολεῖ τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ, ποὺ τὸ Πνεῦμα πρότεινε κι' οἱ καρδιὰς ὅλων μας ἀποδίνουν στὸν Σωτῆρα Χριστό. «Ὁ Χριστὸς κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς σήμερα, — ἐξαγγέλλει ὁ θεολόγος Γρηγόριος — ἐβγάτε σὲ ἀπάντησί του. Ὁ Χριστὸς βρίσκεται στὴ γῆ, ὑψωθῆτε!»

Δὲν εἶναι ὁ ξένος, ποὺ ἔρχεται νὰ μᾶς ζητήσῃ φιλοξενία. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ὁ Θεός, ποὺ ἔρχεται νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ. Δὲν εἶναι μονάχα ὁ καθαρὸς μέσα στοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὁ δυνατὸς μέσα στοὺς ἀνισχύρους, ὁ σοφὸς μέσα στοὺς σκοτισμένους. Εἶναι μαζί μας τόσο πολὺ ὥστε δὲν ξεχωρίζει πιά ἀπὸ μᾶς. Εἶναι σκηνωμένος μέσα στὴ σάρκα μας, ἕνα μὲ μᾶς. Εἶναι Θεός, ναί. Ἀλλὰ Θεός, ποὺ καθὼς λέγει ὁ Παῦλος «ἐαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβὼν», ἔδωκε τὸν ἑαυτὸ του παίρνοντας μορφὴ δούλου.

Ταπεινώθηκε γιὰ νὰ μᾶς δοξάσῃ. Ἐπαθε γιὰ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ κάθε κακὸ.

«Γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττάσθε, ἀνεφώνησεν ὁ ψαλμωδός, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Μάθετέ το ἔθνη ἀντίθετα καὶ νικηθῆτε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. Αὐτὴ ἡ κραυγὴ ἃς βγῇ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἀπὸ κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ πρὸς τοὺς λαοὺς τῶν παθῶν καὶ τῶν ἁμαρτημάτων, ποὺ τὴν τριγυρίζουν καὶ τὴν πολιορκοῦν καὶ τῆς κάνουν ἐξόδους. Μαζί μας, μέσα μας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός, δύναμις καὶ κραταίωσίς μας ἀπέναντι τοῦ στρατοπέδου τῆς πονηρίας. Μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρός μας, μὲ τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ στὰ χεῖλη καὶ στὴν καρδιά, ἃς σκορπίσουμε πανικὸ στὶς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ, ἃς στερεώσουμε τὸ φρόνημά μας, ἃς κάνουμε πιδ θερμὴ τὴ βεβαιότητα, ποὺ ἔχουμε ὡς χριστιανοί, ὅτι θὰ νικήσουμε τὰ πάθη καὶ θὰ εἰσέλθουμε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καταπατῶντας τὸν Διάβολο.

Τὸ ὄνομα αὐτὸ τοῦ Θεοῦ μας λέγει, ὅτι εἶναι ἕνας Θεός ποὺ δὲν θέλει νὰ βρίσκεται πουθενὰ ἄλλου, παρὰ μαζί μὲ τὸν καθένα μας.

Κυριακὴ 28 Δεκεμ. (μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν)

(Ματθ. 6' 13 - 23)

«Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων...».

(Στίχ. 16)

«Τότε ὁ Ἡρώδης σὰν εἶδε πὼς γελάσθηκε ἀπὸ τοὺς μάγους...».

Οἱ Μάγοι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ποὺ ἤλθαν νὰ προσκυνήσουν τὸ θεῖο Βρέφος καὶ νὰ τοῦ προσφέρουν τὰ πολύτιμα δῶρά τους,

εἶναι ἴσως τὰ πιδ μυστηριώδη κι' αἰνιγματικά πρόσωπα ἀπ' ὅσα ἀναφέρονται μέσα στοῦ Εὐαγγέλιου.

Παρ' ὅλο πού γίνεται ἀρκετὸς λόγος γι' αὐτοὺς στὴ σχετικὰ σύντομη εὐαγγελικὴ ἀφήγησι τῆς Γεννήσεως, τὸ ἱερὸ κείμενο δὲν μᾶς δίνει καμμιά πληροφορία γιὰ τὸν ἀριθμὸ τους, τὴν ταυτότητά τους καὶ τὸν τόπο τῆς προσελύσεώς τους. Τὸ μόνο, πού ἀναφέρεται, εἶναι ὅτι ἦλθαν στὴ Βηθλεὲμ ἀπὸ κάποια ἀνατολικὴ χώρα· κι' ὅτι τοὺς ὠδήγησε ὡς ἐκεῖ ἓνα πρωτοφανέρωτο ἄστρο, πού παρατήρησαν στὸν οὐρανό.

Ἡ χριστιανικὴ παράδοσις, στοῦ κύλημα τῶν αἰώνων, ἄντλησε πολλὰ γι' αὐτοὺς ἀπὸ τὴ φαντασία. Καθώρισε ἑστὶ διαφόρους τόπους, ὅπως ἡ Μηδία, ἡ Χαλδαία, οἱ Ἰνδίες, ἡ Ἀραβία, ἀπ' ὅπου ἀφωρμήθηκαν. Ἀνεκάλυψε ὅτι ἦταν τρεῖς. Τοὺς χάρισε ἀπὸ ἓνα ὄνομα: Γάσπαρ, Μελχιὼρ καὶ Βαλτάσαρ. Σχεδίασε μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὸ δρομολόγιό τους ὡς τὴν Ἰουδαία. Κι' ἔπλασε μερικoὺς ποιητικωτάτους θρύλους γιὰ τὴν κατοπινὴ ἱστορία τους.

Καταλαβαίνετε, βέβαια, πὼς τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα, δὲν εἶναι ἐξηκριβωμένο. Ἀποτελοῦν μιὰ ὠραία μὲν, ἀλλ' ἀσθήρικτὴ ἐπιπόνησι.

Οἱ Μάγοι, πού κατέθεσαν στὰ πόδια τοῦ θείου Νηπίου τὸ χρυσάφι, τὸν λίβανο καὶ τὴ σμύρνα, θὰ παραμένουν γιὰ πάντα πρόσωπα κατὰ μέγιστο μέρος ἀνεξακρίβωτα.

Τὸ μόνο, γιὰ τὸ ὁποῖο μποροῦμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι, εἶναι τὸ ζήτημα τῆς πραγματικῆς του ιδιότητος. Μάγοι δὲν σημαίνει στοῦ εὐαγγελικοῦ κείμενο ἀγύρται ἢ θαυματοποιοί. Ἀπεναντίας πρόκειται γιὰ ἓνα ὑψηλὸ ἀξίωμα, θρησκευτικὸ, πολιτικὸ, κι' ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, ἐπιστημονικό. Σὲ ὁρισμένες ἀρχαῖες χῶρες. Μάγοι λέγονται οἱ σύμβουλοι τῶν βασιλέων. Οἱ σύμβουλοι αὐτοὶ εἶχαν μιὰ διπλὴ σοφία: ἤξεραν τοὺς θεοὺς νόμους καὶ τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Ἦταν δηλαδὴ ἓνα εἶδος ἱερέων κι' ἐπιστημόνων καὶ μὲ τὶς ὑποδείξεις τους ὁ βασιλεὺς κυβερνοῦσε τὸν λαό.

Αὐτό, λοιπόν, μᾶς ἀρκεῖ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, γιὰ νὰ καταλάβουμε τὴ σημασία τοῦ ταξιδιοῦ τους πρὸς τὴ Βηθλεὲμ, καθὼς καὶ τὸ συμβολικὸ νόημα τῆς προσφορᾶς τους στοῦν ἀρτιγέννητο Ἰησοῦν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πού μελετοῦσαν τὴ φύσι, εἶδαν στὴ φύσι ἓνα σημάδι πού φανέρωνε τὸν ἐρχομὸ Ἐκείνου, πού θὰ ἐπανεφέρε τὴ φύσι στοῦ ἀρχαῖο καθεστώσ. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, πού εἶχαν δύναμι σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ἔτρεξαν νὰ δηλώσουν ὑποταγὴ στοῦν Ἰδιοκτῆτῃ τοῦ κόσμου, ὅταν Αὐτὸς ἐπεσεῖσθῃ τὴν ιδιοκτησία του. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, πού γνωρίζουν μονάχα ἓνα μέρος καὶ μάλιστα τόσο μικρὸ κι' ἀμυδρὸ τῆς ἀληθείας, ἦλθαν νὰ δοῦν καὶ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Α' 156/10 Ὁκτωβρίου φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 3850 Νομοθ. Διατάγμα «Περὶ Στρατολογίας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος προβλέπεται ἐξαίρεσις τῆς πρὸς στράτευσιν ὑποχρέωσεως τῶν ἐντασσομένων εἰς τὴν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα ὡς καὶ τῶν διὰ τῆς κουρᾶς περιβληθέντων τῶν Μοναχικῶν Σχήμα ἀπασῶν τῶν Μονῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Μοναχοὶ μικρὸςχημοὶ ἢ μεγαλόσχημοι), ἐφ' ὅσον ἐνετάχθησαν εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον ἢ μονάζουσιν ἐν ταῖς οἰκείαις Μοναῖς πρὸ τῆς εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις προσκλήσεως τῆς κλάσεως ἢ κατηγορίας των.

Οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξαιρούμενοι, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀπομακρυνθῆ τῆς οἰκείας Μονῆς ἢ τοῦ Παναγίου Τάφου πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 40οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἀνεῦ ἀδείας ἢ κατόπιν τοιαύτης ὑπερβαίνουσης τοὺς τρεῖς μῆνας συνεχῶς ἢ διακομμένως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους (ἐξαίρεσις τῆς διὰ λόγους ὑγείας ἢ σπουδῶν χορηγουμένης), ὑπόκεινται εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν των ὑποχρεώσεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Διατάγματος ἀπαλλάσσονται τῆς πρὸς στράτευσιν ὑποχρέωσεως ἐναντὶ κατὰ βολῆς ἀντιστοιχίας:

1. Οἱ σπουδασταὶ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικής καὶ Χάλκης, ἐφ' ὅσον ὑποβάλωσι δήλωσιν, ὅτι θὰ ἱερωθῶσι μετὰ τὴν λήξιν τῶν σπουδῶν των, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

2) Οἱ ἐκ τῶν ἀποφοίτων ἢ σπουδαστῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν ἡμεδαπῶν Πανεπιστημίων ὡς καὶ τῶν ἐν ἑδαφίοις δ' καὶ ε' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος Ν.Δ. Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων ἐπιθυμοῦντες νὰ ἱερωθῶσι καὶ προτεινόμενοι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς κατὰλληλοι πρὸς χειροτονίαν.

νὰ προσκυνήσουν τὴν ἴδια τὴν Ἀλήθεια, ὅταν αὐτὴ ὁλόκληρη κατέβηκε στὴ γῆ.

Ἡ προσφορά τῶν δώρων τοὺς εἶχε ἓνα συμβολικὸν καὶ ἓνα προφητικὸν νόημα. Τὰ δύο πρῶτα ἀπ' αὐτά, ὁ χρυσὸς καὶ ὁ λίβανος, ἀναφέρονταν στὴ διπλῇ ιδιότητι τοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὸ χρυσάφι, τὸν τίμησαν ὡς βασιλέα τοῦ κόσμου. Μὲ τὸν λίβανο, ὡς Θεόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ τρίτο δῶρο τοὺς, αὐτὸ εἶχε προφητικὴ σημασία. Ἡ σμύρνα ἦταν ἓνα ἄρωμα, ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ κάποιον φυτὸ τῆς Ἀνατολῆς. Χρησίμευε κατὰ τοὺς ἀρχαίους καιροὺς, γιὰ ν' ἀλείφουν τοὺς νεκροὺς πρὶν ἀπὸ τὸν ἐνταφιασμό. Ἡ προσφορά, λοιπὸν, τῆς σμύρνας εἶχε τὴν προφητικὴν ἔννοια, ὅτι τὸ βρέφος ἐκεῖνο θὰ θανατωνόταν ἀργότερα ἀπὸ τὸν λαὸ τοῦ πάνω στὸ Σταυρὸ.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΥ

Οί συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω ἀπαλλασσόμενοι ὑπόκεινται εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων εἰς τὰς κάτωθι μόνον περιπτώσεις καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἐκάστην τούτων καθοριζόμενα διὰ Δ/γῆς τοῦ Υ.ΕΘ.Α., μὴ δικαιούμενοι ἀναλήψεως τοῦ καταβληθέντος ἀντιστηνόμενος:

α) Ἐὰν διακόψωσι τὰς σπουδὰς των ἐν τῇ Θεολογικῇ ἢ Ἱερατικῇ Σχολῇ καὶ τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Φροντιστηρίῳ καὶ δὲν ἔχωσιν ἐν τῷ μεταξὺ χειροτονηθῇ.

β) Ἐὰν δὲν ἱερωθῶσι ἐντὸς τριῶν ἐτῶν, τὸ βραδύτερον, ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 25 ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐκτὸς ἐὰν ἐξακολουθῇ ἡ φοίτησίς των ἐν ταῖς ἀνωτέρω Σχολαῖς, ὁπότε ἀπόλλυται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλαγῆς, ἐὰν δὲν χειροτονηθῶσιν ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς Σχολῆς ἀποφοιτήσεώς των.

γ) Ἐὰν μετὰ τὴν χειροτονίαν των ἀποβάλωσι τὸ σχῆμα πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 50οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Εἰς ἀπάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑποχρεοῦνται πρὸς στρατεύσιν οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπαλλαγέντες, δεόν νὰ εἰδοποιηθῇ σχετικῶς τὸ οἰκεῖον Στρατολ. Γραφεῖον παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Θρησκευτικοῦ Λειτουργοῦ ἢ Διευθυντοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος, οἵτινες παραλείποντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης τιμωροῦνται.

Αἱ ὑπὸ τοῦ ὥς ἄνω ἄρθρου προβλεπόμεναι ἀπαλλαγαὶ παρέχονται μόνον ἐν εἰρήνῃ ἢ μερικῇ ἐπιστρατεύσει, δύναται δὲ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἱπουργοῦ Ἑθνικῆς Ἀμύνης καὶ νὰ ἀπαγορευθῶσιν ἢ νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἐξ ἄλλου εἰς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ ἐν λόγῳ Νομ. Διατάγματος προβλέπεται ἡ χορηγίσις ἀναβολῆς κατατάξεως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων εἰς τοὺς στρατευσίμους σπουδαστάς τῶν ἡμεδαπῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν, διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη σπουδῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς σπουδαστάς τῶν ἡμεδαπῶν Ἀνωτάτων ἢ Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 269/11-10-1958 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τεύχος Β', ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 99732/24-9-58 Ἀπόφασις τοῦ Ἱπουργοῦ Παιδείας ἀπερὶ προσθήκης παραγρ. 2 εἰς τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 99836/1955 Ἱπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. πρὸς συνταξιοδότησιν Δωδεκανησίων Ἐφημερίων. Τὸ κείμενον τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ κωδικοποιημένου Ν. 5439/1932 τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 738/1948 Νόμου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐν τῇ τῆς 23-7-1958 συνεδριάσει αὐτοῦ ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 404 ἀπόφασιν περὶ προσθήκης παρ. 2 εἰς τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 99836/26-1-1955 (Φ.Ε.Κ. 13 τ. Β') Ἱπουργικῆς ἀποφάσεως, ἔχουσαν οὕτω:

Ἐξαιρετικῶς προκειμένον περὶ Ἐφημερίων τῆς Δωδεκανήσου ὑπηρε-
τησάντων ἐν αὐτῇ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Δωδεκανήσου καὶ ἐν συνεχείᾳ
μετὰ ταύτην τοῦλάχιστον ἐπὶ δετίαν δὲν ἰσχύει ὁ περιορισμὸς τῆς παραγρ. 7
τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Οἱ ἐφημέριοι οὗτοι δύνανται νὰ τύχῳσι τῇ αἰτήσῃ των, ὑποβαλλομένη
ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐξόδου των κατὰ τὸ ἄρθρον 13 παρ.
1 ἐδαφ. γ', προσωποπαγοῦς μηνιαίου βοηθήματος, ἐφ' ὅσον συνεπλήρῳσαν
δετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν ἀσφαλίσει, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου συμπλη-
ρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ ἐπὶ καταβολῇ τῶν ἀσφαλιστρῶν τῶν Κλά-
δων Συντάξεως καὶ Ἀρωγῆς, ὑπολογιζομένων βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς
ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως 15 ἐτῶν καταβολῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1958.

Ὁ Ὑπουργὸς
ΓΕΩΡΓ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἐξέδωσε τὴν ὑπ'
ἀριθ. 68/1958 ἐγκύκλιον αὐτοῦ, δι' ἧς παρέχονται αἱ κάτωθι πληροφορίες:

Διὰ τῆς διατάξεως τῆς προστεθείσης παραγρ. 2 ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς
ἐφημερίους τῆς Δωδεκανήσου, τοὺς ὑπηρετήσαντας εἰς αὐτὴν πρὸ τῆς ἀπε-
λευθερώσεως τῆς Δωδεκανήσου καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν
αὐτῆς τοῦλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν, δὲν ἰσχύει ὁ περιορισμὸς τῆς παραγρ. 7
τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., κατὰ τὸν ὅποιον ὁ πέραν
τοῦ ὁρίου ἡλικίας (75ον ἔτος) διανυθεὶς χρόνος δὲν ὑπολογίζεται ὡς συντά-
ξιμος.

Οἱ ἐφημέριοι οὗτοι κατόπιν αἰτήσεώς των ὑποβαλλομένης εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε.
ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, ἥτοι ἐντὸς διετίας, ἀφ' ἧς ἐγενήθη τὸ δικαίω-
μά των εἰς σύνταξιν, δύνανται νὰ τύχῳσι μηνιαίου προσωποπαγοῦς βοηθήματος,
ἴσου πρὸς τὰ 2/3 τῆς ἀναλογούσης συντάξεως εἰς χρόνον 15ετοῦς πραγματικῆς
συμμετοχῆς εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., ἐφ' ὅσον συνεπλήρῳσαν δετὴ τοῦλάχιστον
ὑπηρεσίαν ἐν ἀσφαλίσει ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου
τῆς ἡλικίας ἐπὶ καταβολῇ τῶν ἀσφαλιστρῶν τῶν Κλάδων Συντάξεως (5½)
καὶ Ἀρωγῆς (2½) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνός, κατὰ τὸν ὅποιον ἐξῆλθον
τῆς ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως 15ετῶν καταβολῶν.

Περαιτέρω καθορίζεται, ὅτι βάσει τῆς κοινοποιουμένης διατάξεως προσ-
ωποπαγοῦς μηνιαίου βοηθήματος δικαιοῦνται οἱ ἐφημέριοι τῆς Δωδεκα-
νήσου, ἐφ' ὅσον οὗτοι α) ὑπηρετήσαν ἐν αὐτῇ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς
Δωδεκανήσου καὶ β) ἐν συνεχείᾳ τοῦλάχιστον ἐπὶ δετίαν.

Αἱ δύο αὗται προϋποθέσεις δέον νὰ ἀποδεικνύωνται διὰ πιστοποιητικοῦ
τῆς οἰκείας Ἱ. Μητροπόλεως ἢ ἐτέρας Δημοσίας Ἀρχῆς.

Ὅπωςδὴποτε πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἀπωλείας συνταξιο-
δοτικοῦ δικαιώματος συνιστᾶται, ὅπως πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρε-
σίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπευθύνονται εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ παροχὴν σχετι-
κῶν πληροφοριῶν.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως εὐεργετοῦνται οἱ καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ
ὁρίου ἡλικίας πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῆς ἐπεικτά-
σεως εἰς τὴν Δωδεκανήσον τῶν περὶ Τ.Α.Κ.Ε. διατάξεων (1-2-50), ὡς καὶ
οἱ καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ ὁρίου μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ πρὸ τῆς συμ-
πληρώσεως ὑπ' αὐτῶν τῆς νομίμου εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. συμμετοχῆς τῶν 5 ἐτῶν.

— Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δημοσιευθείσης εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» (Β' 998/58) ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ TAKE, ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 17

1. Τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα ἀπόλλυται: α) Ἐὰν ὁ δικαιοῦχος καθαιρεθῇ διὰ κανονικοὺς λόγους ἀπείργοντας εἰς τὴν Ἱερωσύνην ἢ καταδικασθῇ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 62 παρ. 1 στοιχ. β' τοῦ Α.Ν. 1854)51 «περὶ ἀπονομῆς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων» ἀναφερόμενα ἀδικήματα, ἐφ' ὅσον ταῦτα στρέφονται κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Παρεχομένης χάριτος μετ' ἄρσεως τῶν συνεπειῶν ἢ ἐπερχομένης ἀποκαταστάσεως τὸ δικαίωμα ἀνακτάται ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς παρ. 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

β) Ἐὰν ἡ θυγάτηρ ἔλθῃ εἰς γάμον ἢ ἡ χήρα εἰς νέον τοιοῦτον, εἴτε κατὰ τὸ ἡμεδαπὸν εἴτε κατὰ τὸ ἀλλοδαπὸν δίκαιον ἢ ἐὰν ἡ χήρα σύζυγος ἐκπέσῃ τῆς ἐπιτροπείας τῶν τέκνων αὐτῆς δι' αἰσχρὰν διαγωγὴν.

γ) Ἐὰν ἡ δικαιοθεῖσα συντάξεως χήρα σύζυγος ἀποκτήσῃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς νόθου τέκνου ἢ καταδικασθῇ δι' ἀμετακλήτων δικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 62 παρ. 1 στοιχ. δ' τοῦ Α.Ν. 1854)51 ἀναφερόμενα ἀδικήματα.

2. Αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Α. 617)48 ἐξακολουθοῦν ἰσχύονσαι, ἡ ὑπὸ τοῦτον ὁντος προβλεπομένη στέρησις συντάξεως ἢ ἄλλης παροχῆς ἀπαγγέλλεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν.

3. Τὸ εἰς σύνταξιν ἢ καταβολὴν δικαίωμα δὲν δύναται νὰ ἀσκήθῃ ἐὰν ὁ δικαιοῦχος:

α) Καταδικασθῇ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἐπὶ οἴφδηποτε ἀδικήματι πλὴν τῶν ἐν ἐδαφίῳ α' τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένων καὶ μέχρι λήξεως τῆς ποινῆς.

β) Ἀποβάλῃ τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἢ ἀποκτήσῃ ξένην τοιαύτην.

4. Ἀρθέντος τοῦ λόγου τῆς μὴ ἀσκήσεως τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα ἄρχεται ἢ ἐπαυλαμβάνεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἐπομένου μετὰ τὴν ἄρσιν μηνός.

5. Κηρυχθείσης ἀφανείας τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα δὲν δύναται νὰ ἀσκηθῇ πρὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεως τῆς τελεσιδικίου περὶ ἀφανείας ἀποφάσεως.

6. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐν πολέμῳ ἢ ἐπιστρατεύσει ἐξαφανίσεως τοῦ ἡσφαλισμένου τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα δύναται νὰ ἀσκηθῇ μετὰ ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως.

7. Ἡ σύζυγος τοῦ κατὰ τὴν παρ. 1 ἐδαφ. α' τοῦ παρόντος καθαιρεθέντος ἢ καταδικασθέντος καὶ τὰ τέκνα τοῦτον δικαιοῦνται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ τῆς ἀνηκούσης αὐτοῖς συντάξεως, ὡς ἂν ὁ καθαιρεθεὶς ἢ ὁ καταδικασθεὶς εἶχεν ἀποβιώσει.

Ἀνακτωμένου τυχόν τοῦ δικαιώματος ὑπὸ τοῦ καθαιρεθέντος ἢ καταδικασθέντος κατὰ τοὺς ὅρους τῆς παρ. 1 ἐδ. α' ὑπεδ. β' τοῦ παρόντος παῖδι ἢ πληρωμῇ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον συντάξεως.

8. Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ κατὰ τὴν παρ. 3 στοιχ. α' τοῦ παρόντος δικαιοῦνται κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δὲν δύναται ν' ἀσκηθῇ ὑπ' αὐτοῦ τὸ εἰς σύνταξιν ἢ καταβολὴν δικαίωμα νὰ τύχῃσι τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἀνηκούσης αὐτοῖς συντάξεως ὡς ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς εἶχεν ἀποβιώσει.

—Ωσαύτως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 118.231 Ὑπουργικῆς Πράξεως, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ἀριθ. Β' 299)6 Νοεμβρίου 1958 φύλλον τῆς «Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» τροποποιεῖται τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὡς ἀκολουθῶς.

Ἄρθρον 8

1. Ἡσφαλισμένοι, συνταξιοδοτούμενοι βάσει τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, δύναται ἐφ' ὅσον ἔχουσι συμπληρώσει 10ετὴ πλήρη ἐν ἀφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἀσκούν δὲ μόνον τὸ δι' ὅπερ εἶναι ἡσφαλισμένοι ἐπάγγελμα ἢ λειτουργήματα, ἀποκλειομένων τῶν ἀσκούντων καὶ ἕτερον ἐπάγγελμα ἢ λειτουργήματα, νὰ ἀναγνωρίσωσι προγενεστέραν δημοσίαν ἢ παρὰ Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίων ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἢ παρὰ Τραπεζίαις, ἢ παρ' ἀνώνυμος Ἑταιρείαις ὑπηρεσίαν των μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐπὶ καταβολῇ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Συντάξεων, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία των αὐτῇ δὲν ἐχρησίμευσεν ἢ δὲν ἤθελεν χρησιμεύσει πρὸς συνταξιοδότησιν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ἐτέρου Ὁργανισμοῦ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

2. Ἡ οὕτως εξαγοραζομένη ὑπηρεσία δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν δεκαετίαν.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δύναται τῇ αἰτήσει τοῦ ἡσφαλισμένου νὰ ἐγκριθῇ ἢ ἐντὸς 2ετίας κατὰ μηνιαίας δόσεις ἐξόφλησις τοῦ ἀναγνωριζομένου χρόνου ἐπὶ καταβολῇ τοῦ νομίμου τόκου.

4. Ἡ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας ἀνάληψις καὶ ἕτερον ἐπαγγέλματος ἢ λειτουργήματος στερεῖ τὸν ἀναλαβόντα τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἀναγνωρισθέντος χρόνου ὡς συνταξιῶμον ἢ τῆς ἀναζητήσεως τῶν παρὰ τούτου διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας καταβληθέντων.

Α Δ Δ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αἰδῶ. Μιχαήλ Νοτίδην, Ἡγουμένισαν Ἰωαννίνων. Ὁρθῶς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. κατέβαλεν ὡς ἐξοδα κηδείας τῆς ἀποθανούσης συζύγου σας τὴν ποσὸν τῶν 734 δραχμῶν, ἥτοι τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως μετὰ τὴν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων αὐτῆς. Διότι διὰ τὴν ἑμμεσον συνταξιοῦχον σύζυγον τὰ ἐξοδα κηδείας ἀνέρχονται εἰς τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἐνὸς μηνός, ἀνεξαρτήτως τόπου κατοικίας. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον γράφετε σεῖς ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐξοδα κηδείας τοῦ ἀμέσως ἡσφαλισμένου ἐφημερίου. — Ἱεροδιάκονον Ν. Β. Βεβαίως ὑπάρχει καὶ τὸ ζήτημα τῆς κατ' οἰκονομίαν χειροτονίας πρεσβυτέρων νεωτέρων τῶν 30 ἐτῶν. Μάλιστα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτος, εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνερκητῆριον συνεδρίαν τῆς Π' Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔθιξε καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, εἰπὼν τὰ ἑξῆς. «Ταύτην (τὴν ἀρχὴν τῆς οἰκονομίας) προτείνωμεν ὅπως ἀκολουθήσῃ καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, τοὐλάχιστον διὰ τοὺς ἐγγάμους πρεσβυτέρους, ἐφ' ὅσον αἱ κείμεναι κανονικαὶ διατάξεις περὶ τῆς κανονικῆς πρὸς χειροτονίαν ἡλικίας εἶναι ἀναμφισβητήτως ἐπιδεικνύουσαι τοιαύτης οἰκονομίας, ἅτε στεροῦμεναι δογματικοῦ χαρακτῆρος». (Βλέπε «Ἐκκλησίαν» τεύχος 22/15-11-1958, σελ. 440). Αἰδῶ. Ν. Η. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταβληθῶν τὰ ἐξοδα κηδείας, δεδομένου ὅτι ἡ Ὑπουργικὴ πρᾶξις ἤρξατο ἰσχύουσα ἀπὸ 10ης Μαΐου 1948. Συνεπῶς δὲν καταβάλλονται ἐξοδα κηδείας διὰ θανάτους ἐπισυμβάντας πρὸ τῆς ὡς ἂν χρονολογίας. Διὰ τὰ γραφόμενά σας ἐλυτρήθην.

ἐλπίζομεν ὅτι σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου θὰ δυνήθῃ ὁ Ὅργανισμὸς νὰ ἐξυπη-
ρετήσῃ καλύτερον τοὺς ἡσφαλισμένους. Εἶναι ὅμως ἀλήθεια ὅτι αἱ χορηγού-
μεναι πιστώσεις ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐλάχισται καὶ κατ'
ἀναπόδραστον ἀνάγκη δὲν δύνανται νὰ ικανοποιηθοῦν παρὰ ἐλάχιστοι ἐκ
τῶν αἰτούντων δάνειον. Ἐπειτα ἅς μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὰ περιθώρια εἶναι
ἐνίοτε περιορισμένα νομοθετικῶς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀρκεῖ ἡ καλὴ θέλησις
διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἡσφαλισμένου. Πάντως σᾶς συνιστῶμεν νὰ ἀπευ-
θυνθῆτε εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὁργανισμοῦ. Δὲν θὰ βλάψῃ, ὑμεῖς δὲ ἐλ-
πίζομεν, ὅτι θὰ ικανοποιηθῆτε.—Αἰδ. Ν. Ἀ ρ. Β. Τὰ ἀναφερόμενα ὑφ' ὑμῶν ἐ-
δάφια 7 καὶ 8 τοῦ ἔθρου 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ. Α. Κ. Ε., ὡς τοῦτο ἐτρο-
ποποιήθη, ἔχουν ὡς ἀκολούθως: «7. Ἡ σύζυγος τοῦ κατὰ τὴν παράγραφον
1 ἐδάφ. α' τοῦ παρόντος καθαιρεθέντος ἢ καταδικασθέντος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ
δικαιούνται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ τῆς ἀνηκούσης
αὐτοῖς συντάξεως, ὡς ἂν ὁ καθαιρεθείς ἢ ὁ καταδικασθείς εἶχεν ἀποβιώσει.
Ἀνακταμένου τυχὸν δικαιώματος ὑπὸ τοῦ καθαιρεθέντος ἢ καταδικασθέντος
κατὰ τοὺς ὅρους τῆς παρ. 1 ἐδ. α' ὑπεδ. β' τοῦ παρόντος παύει ἡ πληρωμὴ τῆς
κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον συντάξεως. 8. Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ
κατὰ τὴν παρ. 3 στοιχ. α' τοῦ παρόντος δικαιούνται κατὰ τὸ χρονικὸν διά-
στημα, καθ' ὃ δὲν δύνανται ν' ἀσκηθῇ ὑπ' αὐτοῦ τὸ εἰς σύνταξιν ἢ καταβο-
λὴν δικαίωμα νὰ τύχωσι τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ
ἀνηκούσης αὐτοῖς συντάξεως ὡς ἂν ὁ καταδικασθείς εἶχεν ἀποβιώσει».

Ἡ διευθύνσις σας διαρρώσθη.— Κύριον Κ ω σ τ. Χ ρ ι σ τ ὶ κ η ν. Τὸ
Τὸ ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Ἡμεῖς
οὔτε προκλήρυσιν ἐκλογῆς ἐφημερίου δὲν δυνάμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν εἰς
τὴν «Ἐκκλησίαν» ἄνευ ἐντολῆς τοῦ Μητροπολίτου. Ἰσως ἡ ἀνακρινώσις
νὰ εἶχε θέσιν εἰς ἄλλο ἐντυπον. — Αἰδ. Ν. κ. Π. Θὰ λάβετε ὡς ἐφ'
ἅπαξ περὶ τὰς 12.500 δραχμὰς. Ἐξ αὐτῶν θὰ κρατηθοῦν τὰ ὀφειλόμενα
δι' ἀσφάλιστρα εἰς τὸ Τ. Α. Κ. Ε. Διὰ τὸ ἕτερον ζήτημα σᾶς πληροφοροῦμεν
ὅτε τὸ σχετικὸν σχέδιον τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος εἶναι ἐτοιμον, κα-
ταβάλλονται δὲ προσπαθεῖται διὰ τὴν ψήφισιν του. Δὲν γνωρίζομεν ὅμως
ἐὰν θὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἐφαρμογὴν, ἂν δηλαδὴ θὰ συμπεριλαμβανῶνται εἰς
τὴν παρὰ τοῦ ὡς ἂνω Ν. Διατάγματος ὑφισταμένην ἀνακατάταξιν καὶ οἱ
ἐξεληθόντες τῆς ὑπηρεσίας ἐφημεριοί. Νομίζομεν ὅμως ὅτι τοιοῦτον τι δὲν
θὰ συμβῇ. Τὸν υἱόν σας δύνασθε νὰ τὸν ἀποστείλεται εἰς Ἀνώτερον Ἐκκλη-
σιαστικὸν Φροντιστήριον, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως ἀποφοιτήσῃ τοῦ Γυμνα-
σίου. Περὶ τοῦ ἄλλου ζητήματος ἀρμόδιος εἶναι νὰ σᾶς εἴπῃ ὁ Μητροπολίτης, ὅ-
στις θὰ τὸν χειροτονήσῃ.— Φ ι λ α κ ὀ λ ο υ θ ο ν Α. Β. Δυστυχῶς δὲν ὑ-
πάρχει εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον θέλετε. «Οἱ ἀβίοι τῶν Ἀγίων»
τοῦ Μιχαὴλ Γαλανοῦ πωλοῦνται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας. Ἀπευθυνθήτε: Βιβλιοπωλεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιού
1, Ἀθῆναι. Τῆς «Πατρολογίας» ἔχουν ἐκδοθῇ μέχρι σήμερον 17 τόμοι,
οἵτινες καὶ κυκλοφοροῦν. Σᾶς ἀποστέλλομεν κατάλογον τῶν ἐκδόσεων τῆς
Ἀποστολικῆς Διακονίας, εἰς τὸν ὁποῖον σημειοῦνται καὶ αἱ τρέχουσαι τιμαὶ
τῶν βιβλίων τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖτε. Εἰς τὴν α' Ἐκκλησιαν ἐνεγράφητε.— Αἰδ. σ.
Ἐ φ η μ έ ρ ι ο ν Ἰ. Ν α ο Ὑ Ἀ γ. Ἀ π ο σ τ ὀ λ ω ν Μ. Ἡ ἐπιταγὴ σας
ἐλήφθη καὶ ἀπεστάλσαν ταχυδρομικῶς τὰ ζητηθέντα βιβλία καὶ τεύχη.
Ὁφείλετε εἰσεῖτι 12 δραχμὰς δι' ἔξοδα ταχυδρομῆσεως. Ἐφ' ὅσον ἔχετε
συμπληρώσει τὸ 75ν ἔτος τῆς ἡλικίας σας δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν
λόγῳ γῆρατος (ὁρίου ἡλικίας). Αὕτη θὰ ἀνέλθῃ εἰς 760 δραχμὰς περίπου μῆ-
νιῶως. Ὁ υἱὸς σας δὲν λαμβάνει σύνταξιν, ἐφ' ὅσον ἐσεῖς εὐρίσκεισθε ἐν
ζωῇ. Ἄλλ' οὔτε καὶ μετὰ τὸν θάνατόν σας ἡ σύνταξις θὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὸν
υἱόν σας, δεδομένου ὅτι τοῦτος εἶναι ἤδη ἐνήλικος πρὸ πολλοῦ. Τὸ ὅτι ἀπε-

βίωσεν ἡ πρεσβυτέρα σας δὲν σημαίνει ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ σύνταξις σας θὰ μεταβιβασθῇ εἰς οἰονδήποτε μέλος τῆς οἰκογενείας σας.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, Ὁ Πνευματικὸς καὶ ἡ ζωὴ του.—**Χ.**, Ἀδελφικὰ Γράμματα.—Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Λειμών» τοῦ **Ἰωάννου Μόσχου**. (Μεταφρ. **Θεοδ. Σπεράντσα**).—**Βασιλ. Ἡλιάδης**, Ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρθόδοξος χριστιανικὸς κόσμος κατὰ τὴν περίοδον αὐτῆς τῆς σαρανταήμερου περισυλλογῆς. Ἡ προετοιμασία γιὰ τὸ θαῦμα τῆς φάντης τῆς Βηθλεὲμ.—**Ἀνθίμου Θεολογίτη**, Φθινοπωρινοὶ στοχασμοί.—**Βασ. Μουστάκη**, Κηρύγματα εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν τοῦ Ἑτους.—**Εἰδήσεις**.—**Εἰδήσεις** τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.—Ἀλληλογραφία.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
καὶ ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν τὸ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1959

(Συνταχθὲν ὑπὸ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς)

Περιέχει : Πλὴν τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης, τὴν τυπικὴν διάταξιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἀκριβῆ ἐκθεσιν τῆς διοργανώσεως καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν τε Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰδικώτερον δὲ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, (Σελίδες 320+α'-ις')

Τιμᾶται δρχ. 20.

Εἰς ὁμαδικὰ παραγγελία παρέχεται ἔκπτωσης 10 %.

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.